

10. bekkjarnámskrá

Skólanámskrá Lækjarskóla

Skólaárið 2016- 2017

Skólanámskrá Lækjarskóla.

Útgefin 2014.

Skólanámskrá er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla.

© Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar

Útgáfustaður: Hafnarfjörður.

Ábyrgð: Haraldur Haraldsson (skólastjóri Lækjarskóla)

Útgefandi: Lækjarskóli (Hafnarfjarðarbær)
Sólvangsvegi 4
220 Hafnarfjörður

netfang: skoli@laekjarskoli.is

veffang: <http://www.laekjarskoli.is>

FORMÁLI

Skólanámskrá hvers grunnskóla er gefin út í samræmi við lög um grunnskóla, nú frá árinu 2008 og ákvæði í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta frá árinu 2011 og greinahluta frá árinu 2013. Sú skólanámskrá sem hér birtist er að auki samhæfð fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Í því felst að skólanámskráin hefur sömu uppbyggingu í öllum grunnskólum hvað efnisyfirlit (röðun), form (umbrot) og snið (efnisþættir) varðar en inntakið sjálf er ákvörðun hvers skóla – í samræmi við aðalnámskrá. Tilgangur þessa er bæði að auka fagmennsku í útgáfu skólanámskrár og að auðvelda yfirsýn skólanámskráa einstakra skóla innan Hafnarfjarðar, t.d. að koma í veg fyrir að efni vanti í þær og auðveldara sé að bera þær saman. Þrátt fyrir sameiginlegt form og efnisyfirlit er meginatriði skólanámskrárinnar sérstaða skólans sem kynnir þar áherslur sínar um nám og kennslu nemenda í samræmi við þá ábyrgð sem hann hefur samkvæmt lögum og reglugerðum.

Þótt skólanámskrá hvers skóla eigi að birta „sérstöðu“ hans er slíkt þó ekki einhlýtt. Þar sem aðalnámskrá grunnskóla birtir sameiginlega sýn um skólastarf á Íslandi þarf skólanámskrá hvers skóla einnig að endurspeglar slíkt. Í ákveðnum tilvikum getur skólakerfið í Hafnarfirði sameinast um ákveðna samhæfingu í inntaki skólastarfsins í öllum skólum. En í flestum tilvikum er það hvers skóla að skilgreina eigin útfærslu á skólastarfinu, innan ramma aðalnámskrár, sem marki sérstöðu skólans og hans sérstöku aðstæður.

Skólanámskrá samanstendur af tíu bekkjarnámskrám í heildstæðum grunnskóla. Þetta plagg er ein bekkjarnámskrá og skiptist í inngang (saga skóla) og þrjú meginhluta auk viðauka. I. hluti kynnir menntastefnu skólans sem hefur að geyma þær helstu atriði sem skólinn leggur áherslu á í framkvæmd skólastarfsins II. hluti kynnir skipulag og sameiginlega þætti í starfsemi viðkomandi bekkis/árgangs. III. hluti er kynning á námssviðum og námsgreinum sem eru hluti náms og kennslu í viðkomandi bekk. Viðauki er loks með upplýsingar og viðmið um gerð skólanámskrárinnar og kynnir uppbyggingu hennar. Viðaukinn er sameiginlegur fyrir alla grunnskóla bæjarins.

Hlutverk skólanámskrár er að veita upplýsingar um áætlaða framkvæmd skólastarfs í grunnskólanum með áherslu á það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram í viðkomandi árgangi (þetta plagg sem ein bekkjarnámskrá). Hún er þannig leiðarvísir um skólastarfið og gefur til kynna að hverju er stefnt í skólastarfinu, þ.e. að hvaða hæfni er stefnt að nemandi nái á hverju námssviði, og fer fram í einstökum námsgreinum. Framkvæmdin sjálf, þ.e. hið daglega skólastarf, er þannig stöðug viðleitni til að ná ætlaðri stefnu þar sem ábyrgðin á framkvæmdinni er sameiginleg hjá skólayfirvöldum, starfsfólki skóla, foreldrum og nemendum með vissri verkaskiptingu og mismunandi ábyrgð í skólastarfinu. Til að framkvæmdin verði í samræmi við stefnuna þurfi allir aðilar að taka ábyrgð sína alvarlega.

Samhliða skólanámskrá er gefin út starfsáætlun skóla sem þarf að lesast samhliða skólanámskránni til að hún skiljist til fullnustu og fái fullt samhengi. Munur skólanámskrár og starfsáætlunar er ákvarðaður í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta, (2011, bls. 64-65). Hafnarfjörður er með eigin áherslur um samspil skólanámskrár og starfsáætlunar.

Þessi formáli er sameiginlegur fyrir allar skólanámskrár, þ.e. námskrár allra bekkja, allra grunnskóla í Hafnarfirði sem starfræktir eru af bæjaryfirvöldum.

EFNISYFIRLIT

Formáli	Bls.
Efnisyfirlit	3
Inngangur	4
Saga Lækjarskóla og starfsemi frá upphafi	6
I. Menntastefna Lækjarskóla	7
II. Skólastarf 10. bekkjar	9
1. Samantekt kennslu í 10. bekk	20
2. Áherslur grunnþátta menntunar í 10. bekk	21
3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 10. bekk	23
4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf	24
5. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs	25
III. Námsvið og námsgreinar	26
Lykilhæfni	27
a. Hæfniviðmið lykilþáttanna fimm og matskvarðalýsingar fyrir A-D kvarða	27
1. Íslenska, íslenska sem annað tungumál og íslenskt táknmál	29
Viðmið um námshæfni í íslensku	x
A. Íslenska:	x
1.1. Talað mál, hlustun og áhorf	x
1.2. Lestur og bókmenntir	x
1.3. Ritun	x
1.4. Málfræði	x
B. Íslenska sem annað tungumál	x
C. Íslenska sem íslenskt táknmál	x
2. Erlend tungumál	42
Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum	x
2.1. Enska	x
2.2. Danska og önnur Norðurlandamál	x
3. List- og verkgreinar	46
Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum	x
A. Listgreinar:	x
3.1. Sviðslistir (dans og leiklist)	x
3.2. Sjónlistir (myndmennt)	x
3.3. Tónmennt	x
B. Verkgreinar:	x
3.4. Heimilisfræði	x
3.5. Hönnun og smíði	x
3.6. Textílmennt	x
4. Náttúrugreinar	63
Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum	x
4.0. Náttúrufræði	x
4.1. Eðlis- og efnavísindi	x
4.2. Jarð- og störfufræði	x
4.3. Lífvísindi	x
4.4. Umhverfismennt	x
5. Samfélagsgreinar	70
Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum	x

5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði	x
5.2. Jafnrétti og lífsleikni	x
5.3. Landfræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði	x
6. Skólaípróttir	81
Viðmið um námshæfni í skólaípróttum	x
6.1. Ípróttir	x
6.2. Sund	x
7. Stærðfræði	88
Viðmið um námshæfni í stærðfræði	x
7.0. Stærðfræði	x
7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar	x
7.2. Tölur, reikningur og algebra	x
7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	x
8. Upplýsinga- og tæknimennt	95
Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt	x
8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði	x
8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	x
9. Val (raðað í stafrófsröð)	99
9.1. Valgrein 1	x
9.2. Valgrein 2 o.s.frv.	x
VIÐAUKI. Kynning og viðmið grunnskólastarfs í Hafnarfirði í skólanámskrá	103
A. Skólanámskrá og viðmið	104
B. Viðmiðunarstundaskrá og viðmið	106
C. Menntastefna skóla og viðmið	109
D. Gunnþættir menntunar og viðmið	110
E. Námssvið, námsgreinar og viðmið	112
F. Hæfni (námshæfni og lykilhæfni) og viðmið	115
G. Námsmat, matskvarðar og viðmið	117
Lokaorð	120

INNGANGUR

Skólanámskrá Lækjarskóla sem hér birtist er unnin á grundvelli Aðalnámskrár grunnskóla frá 2011. Námskráin lýsir starfi nemenda í skólanum, en tekur um leið til alls skólasamfélagsins. Þar eru sett fram þau markmið náms og kennslu sem lögð eru til grundvallar starfinu í skólanum. Kjarni skólanámskrárinnar birtist í sex grunnþáttum. Þeir eru læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og að síðustu sköpun. Skólanámskráin er leiðarljós skólastarfsins, lifandi plagg sem verður í sífældri endurskoðun og getur tekið breytingum eftir því sem aðstæður leyfa.

Skólanámskráinni er skipt niður eftir árgöngum. Það gerir að verkum að auðveldara er að átta sig á uppbyggingu hennar og auðveldar notendum að nálgast hana.

Námskráin er að hluta sameiginleg með öllum árgöngum, en seinni hluti hennar fjallar um námsefni, kennslu og fleira. Í upphafi er fjallað um sögu skólans og starfsemi hans frá upphafi, sem og sérkenni. Fyrsti kafli fjallar um menntastefnu skólans, annar um námssvið og námsgreinar. Þar eru kynntar þær námsgreinar sem kenndar eru í hverjum árgangi ásamt markmiðum og leiðum í kennslunni, námsleiðum og námsmati.

Sérkenni skólans koma glögglega fram í námskránni og tíunduð þau verkefni sem hæst ber hverju sinni, svo sem SMT skólafærni, lestrarverkefni sem unnið er að í skólanum og fleira.

Saga skóla og starfsemi frá upphafi

Saga

Lækjarskóli, sem hét áður Barnaskóli Hafnarfjarðar og þar á undan Barnaskóli Garðahrepps, á sér samfellda sögu allt frá árinu 1877. Þá gáfu prófastshjónin á Görðum, Þórarinn Böðvarsson og Þórunn Jónsdóttir, stórfé til minningar um son sinn, Böðvar, til að koma á fót alþýðuskóla. Þetta var heimajörðin Hvaleyri með öllum húsum og jarðarnytjum ásamt skólahúsinu Flensborg með ofnum, borðum og bekkjum og öllu naglföstu; útihús úr timbri og tún girt. Í fyrstu skólaneftndinni sátu ásamt Þórarni prófasti, sem var formaður, Christian Ziemsen verslunarstjóri í Hafnarfirði og Grímur Thomsen.

Árið 1882 var stofnuð við skólann gagnfræðadeild, eða „real skóli“ eins og hann var kallaður, og er það talið upphaf núverandi Flensborgarskóla.

Árið 1902 var reistur barnaskóli við Suðurgötu sem var stækkaður 1921. Það sama ár var einnig reist íþróttahús þar skammt frá. Skólahúsið við Suðurgötu varð fljótlega of lítið svo skólaneftnd ákvað árið 1926 að reisa nýtt skólahús. Hið nýja barnaskólahús við Skólabraut var vígt 2. október 1927. Íþróttahúsið var flutt að Skólabraut árið 1934 og þjónaði skólanum fram til ársins 2005. Íþróttahúsið var stækkað 1959 þegar bætt var við búnings- og baðklefum og tveimur kennslustofum. Árið 1945-46 var byggt við hvorn enda skólans og síðast 1978-80 við bakhlið hans.

Haustið 1961 tók Öldutúnsskóli til starfa í Hafnarfirði. Þá var Barnaskóli Hafnarfjarðar nefndur Lækjarskóli.

Nýtt skólahús hefur verið byggt fyrir Lækjarskóla að Sólvangsvegi 4 og var fyrri áfangi tekinn í notkun 22. ágúst 2002 og seinni áfangi haustið eftir. Íþróttahús og sundlaug voru tekin í notkun haustið 2005. Skólinn hefur verið einsetinn frá upphafi skólaárs 2002. Þannig hefur skólinn starfað á nokkrum stöðum og borið þrjú nöfn frá stofnun hans.

Sérstaða

Lækjarskóli er í dag heilstæður grunnskóli með tæplega 500 nemendur. Skólinn er annar af tveimur skólum Hafnarfjarðar sem er í forystu við innleiðingu jákvæðrar skólafærni, SMT. Hornsteinar skólans eru ábyrgð, virðing og öryggi. Við Lækjarskóla er lögð áhersla á þroska hvers og eins. Skólinn er virkur í atferlismótun barna með einhverfu.

Við skólann eru reknar þrjár sérdeildir fyrir Hafnarfjörð; deild fyrir nemendur með þroskaraskanir, móttökudeild fyrir erlenda nemendur og fjölgreinanám fyrir nemendur 9. og 10. bekkjar.

Rekstur sérdeilda hefur farið vaxandi.

- 1999 var farið að vinna með atferlismótun fyrir nemendur með einhverfu innan skólans. Til þessa verkefnis voru ráðnir þroskaþjálfar og stuðningsfulltrúar sem leyst hafa verkefnið svo vel af hendi að til fyrirmyndar er fyrir aðrar stofnanir landsins.
- 2001 hóf fjölfatlaður nemandi nám við skólann. Hann stundaði nám sitt með aðstoð þroskaþjálfara og stuðningsfulltrúa.
- 2002 var stofnuð móttökudeild fyrir erlenda nemendur við Lækjarskóla sem hefur vaxið ört.
- 2002 var ráðinn deildarstjóri við móttökudeildina.
- 2003 var sérdeild Engidalsskóla flutt í Lækjarskóla.
- 2004 var ráðinn deildarstjóri við sérdeildina enda fjölgun nemenda mikil og sterkur faglegur grunnur lagður að starfinu.
- 2005 tók Lækjarskóli við rekstri fjölgreinanáms. Deildarstjóri var þegar starfandi við deildina.
- 2005 og 2006 var fjölgreinanámið stækkað úr einni deild í þrjár.
- 2006 var gerður samningur milli Hafnarfjarðarbæjar og Menntamálaráðuneytisins um stofnun fjölgreinabrautar á framhaldskólastigi.
- 2006 var farið af stað með svokallað fjöltækninám fyrir þá unglinga sem erfiðast áttu með aðlögun í almennu skólakerfi í Hafnarfirði.
- 2006 var ráðinn verkefnastjóri fyrir fjölnámið.
- 2007 var framkvæmd fyrri ákvörðun um að sérdeildin skuli vaxa með aldri skjólstæðinganna úr yngsta- og miðstigi upp í unglingsstigi, þ.e.a.s. verða heilstætt skólaúrræði.
- 2008 flutti fjöltæknideildin í húsnæði Gamla bókasafnsins. Deildarstjóri móttökudeildar varð jafnframt verkefnastjóri Hafnarfjarðarbæjar við móttöku erlendra nemenda. Ráðinn var verkefnastjóri við móttökudeildina. Nemendur sérdeildar fyrir þroskaröskun voru skráðir í almenna bekk og þátttaka þeirra í bekkjarstarfi aukin.
- 2009 var fjöltækninám sameinað fjölgreinanámi og úr varð svokölluð fjölgreinadeild. Frá og með hausti 2009 voru því fjölgreinadeild og fjölgreinabraut reknar í húsi Menntasetursins við Lækinn.
- 2012 færðist fjölgreinabrautin undir forsjá framhaldsskólans og er nú alfarið á vegum Mennta- og menningarmálaráðuneytisins. Iðnskólinn í Hafnarfirði hýsir brautina og sér um hana að öðru leyti.

I. Menntastefna skólans

Menntastefna skóla er grunnstefna skóla og felur í sér á allar stefnuáherslur skólans í einni stefnu og skal birtast í skólanámskrá (aðalnámskrá 2011, bls. 64). Menntastefna skólans er sett fram á grundvelli sjónarmiða á aðalnámskrá grunnskóla þar sem kjarni hennar skulu vera sex grunnþættir menntunar (heilbrigði og velferð, jafnrétti, lýðræði og mannréttindi, læsi, sjálfbærni og sköpun). Meginatriði í menntastefnu skóla eru megináherslur skólastarfsins sem skilgreina má í gegnum margvíslega stefnuþætti um „stefnu skólans, gildi, uppeldis- og kennslufræðilega stefnu og kennsluhætti“ (aðalnámskrá grunnskóla 2011, bls. 66).

Menntastefna skóla er þannig aðgreind frá (1) menntastefnu ríkisins en aðalnámskrá grunnskóla er þá birtingarmynd hennar á hverjum tíma og (2) menntastefnu sveitarfélagsins sem er skólastefna bæjarins.

Menntastefna skólans

Menntastefna skólans birtist í nokkrum hlutum eða þáttum sem lýsir því hvernig skóli markar sér sérstöðu í því að taka ábyrgð á sínu samfélagslega verkefni að mennta nemendur í öruggu umhverfi. Kveðið er á um að hver skóli skilgreini eigin menntastefnu í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 62) og menntastefna skólans er nánari útfærsla á aðalnámskrá.

Menntastefna skóla birtist í nokkrum hlutum sem hér eru greind er eftirfarandi þætti:

1. Gildi, leiðarljós, uppeldis- og kennslufræðileg sýn til kennsluhátta skólans.
2. Stefna og stefnuþættir skólastarfsins:
 - a. Grunnþættir menntunar og forvarnir.
 - b. Símenntun, þróunarstarf og innra mat skóla
 - c. Foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun skólasamfélags.
 - d. Samstarf og tengsl skólastiga og við nærumhverfið.
 - e. Aðrar áherslur skóla.

I. Gildi, leiðarljós, uppeldis- og kennslufræðileg sýn til kennsluhátta skólans.

Í Lækjarskóla stefna kennarar, þroskaþjálfar og aðrir starfsmenn að því sameiginlega markmiði að Lækjarskóli sé í hópi bestu skóla innan lands og utan. Þetta markmið felur í sér að öllum skuli gert jafnhátt undir höfði og vegna fjölbreytileika nemenda er margvíslegum aðferðum beitt sem byggja á víðtækri þekkingu starfsfólks.

Nemendur Lækjarskóla eru námsfúsir, dugmiklir og iðnir, starfsmenn eru metnaðarfullir og samhentir. Mikil áhersla er lögð á gott samstarf við foreldra og nemendur. Í Lækjarskóla ríkir góður starfsandi og starfsmannastefna byggir á öflugri mannauðsstjórnun.

Hornsteinar starfsins skulu vera: Ábyrgð, Virðing og Öryggi sem jafnframt eru undirstaða jákvæðrar atferlismótunar (SMT, school management training) skólans.

Markmið:

Að Lækjarskóli leggi grunn að góðum þroska, framhaldsmenntun, starfi og símenntun nemenda allt þeirra líf.

Að allir nemendur njóti alhliða menntunar við hæfi hvers og eins, þroska og áhugasviðs.

Að lagður sé metnaður í fagleg vinnubrögð.

Að skólinn sé lifandi, sveigjanlegur og í góðum samskiptum við grenndarsamfélag og umhverfi.

Að allir nemendur njóti félagslífs og hafi tækifæri til að auka félagsþroska sinn í samstarfi Lækjarskóla og félagsmiðstöðvarinnar Vitans.

Að skólinn sé, eftir því sem við verður komið, í tengslum við náttúru, atvinnulíf og menningu þjóðarinnar.

Að vinnudagur nemenda skiptist með ákveðnum hætti í bóklegt nám, verk- og listnám, íþróttir, félags- og tómstundanám.

2. Stefna Skóla

Í Lækjarskóla stefna kennarar, þroskaþjálfar og aðrir starfsmenn að því sameiginlega markmiði að Lækjarskóli sé í hópi bestu skóla innan lands og utan. Þetta markmið felur í sér að öllum skuli gert jafnhátt undir höfði og vegna fjölbreytileika nemenda er margvíslegum aðferðum beitt sem byggja á víðtækri þekkingu starfsfólks.

Nemendur Lækjarskóla eru námsfúsir, dugmiklir og iðnir, starfsmenn eru metnaðarfullir og samhentir. Mikil áhersla er lögð á gott samstarf við foreldra og nemendur. Í Lækjarskóla ríkir góður starfsandi og starfsmannastefna byggir á öflugri mannauðsstjórnun.

Áhersluatriði Lækjarskóla 2016-2017 eru:

1. Áfram unnið að mótun stefnu fyrir skólann á grunni nýrrar aðalnámskrár.
2. Unnið að innleiðingu nýrrar skólanámskrár í samræmi við nýja aðalnámskrá.
3. Árangursstjórnun, virkjun allra starfsmanna.
4. Sjálfsmat, umbætur og eftirfylgni.
5. SMT, áframhaldandi eftirfylgni.
6. Unnið áfram með samvinnunám. (fjölmeningalegur kennsluhátta, Clim).
7. Lestrarskimun, t.d. Leið til læsis, Logos og GRPI 4 og eftirfylgni
8. Skimun á þörf fyrir sérkennslu frá yngstu stigum til eldri stiga.
9. Snemmtæk íhlutun í stuðningi við nemendur.

Sérstök áhersla verður lögð á líðan nemenda og starfsánægju starfsmanna sem endurspeglast í bættum árangri.

Hér hefur verið tæpt á helstu markmiðum og verkefnum Lækjarskóla á komandi ári. Fjöldi verkefna eru þó ótalin á sviði kennslu, mannauðsmála og verklags til að tryggja jafnræði í þjónustu og gagnsæi skólakerfisins.

Skólareglur Lækjarsskóla

Abyrgð	Fylgjum fyrirmælum alls starfsfólks – Göngum frá eftir okkur – Gerum okkar besta – Verum stundvís		
Virðing	Verum kurteis – Verum tillitssöm – Virðum eigin annarra – Virðum rétt annarra		
Öryggi	Gætum handa okkar og fóta – Göngum hægra megin		
Svæði	Abyrgð	Virðing	Öryggi
 Kennslurými	<p>Hengdu upp útiföt</p> <p>Vertu tilbúinn með námsgögn</p> <p>Komdu þér beint að verki</p> <p>Leiddu hjá þér óæskilega hegðun</p> <p>Settu rusl í ruslafötuna</p> <p>Tónlist í töskuna</p> <p>Síminn í töskuna</p>	<p>Skildu tyggjó, sælgæti og gos eftir heima</p> <p>Taktu ofan</p> <p>Réttu upp hönd ef þú vilt segja eitthvað</p> <p>Talaðu í viðeigandi tónhæð</p> <p>Vertu góður hlustandi</p> <p>Virtu vinnusvæði annarra</p> <p>Slökktu á símanum</p>	<p>Vertu á réttum stað</p> <p>Notaðu námsgögn, húsgögn og áhöld á viðeigandi hátt</p> <p>Gættu þín á heita vatninu</p>
 Anddyri og gangar	<p>Settu skóna á réttan stað</p> <p>Settu töskuna á réttan stað</p> <p>Settu rusl í ruslafötu</p> <p>Gakktu vel um munaskápa</p>	<p>Skildu tyggjó, sælgæti og gos eftir heima</p> <p>Haltu hurð fyrir næsta mann</p> <p>Talaðu í viðeigandi tónhæð</p>	<p>Gakktu hægra megin</p> <p>Opnaðu dyr gætilega</p>
 Matsalur	<p>Leiddu hjá þér óæskilega hegðun</p> <p>Gakktu varlega með matinn</p> <p>Sittu við borð á meðan þú borðar</p> <p>Settu rusl í ruslafötu</p> <p>Skilaðu borðinu hreinu</p>	<p>Skildu tyggjó, sælgæti og gos eftir heima</p> <p>Taktu ofan</p> <p>Vertu rólegur í röð</p> <p>Leyfðu hverjum sem er að sitja hjá þér</p> <p>Talaðu hljóðlega við sessunauta</p>	<p>Notaðu borðbúnað á viðeigandi hátt</p>
 Skólalóð	<p>Hjálpum hvert öðru</p> <p>Leitaðu aðstoðar starfsmanna ef þarf</p> <p>Skilaðu því sem þú færð lánað</p> <p>Leiddu hjá þér óæskilega hegðun</p>	<p>Skildu tyggjó, sælgæti og gos eftir heima</p> <p>Allir mega vera með í leik</p> <p>Virtu leikreglur</p> <p>Virtu leiki annarra</p> <p>Virtu vallartöflu</p>	<p>Geymdu hjól læst við hjólagrind</p> <p>Vertu á skólalóðinni</p> <p>Fylgstu vel með umhverfinu</p> <p>Notaðu leiktæki á viðeigandi hátt</p>
 Íþróttir og sund	<p>Leiddu hjá þér óæskilega hegðun</p> <p>Fylgdu reglum hússins</p> <p>Nýttu tímann vel, komdu þér beint að verki</p>	<p>Skildu tyggjó, sælgæti og gos eftir heima</p> <p>Sýndu sannan íþróttanda, vertu góður liðsmaður</p>	<p>Fylgstu með því sem gerist í kríngum þíg</p> <p>Gættu þín á hálum sundlaugarbökkum</p> <p>Notaðu áhöld á viðeigandi hátt</p>
 Búningsherbergi og sturtur	<p>Fylgdu reglum hússins</p> <p>Hjálpum hvert öðru</p> <p>Leitaðu aðstoðar starfsmanna ef með þarf</p> <p>Mundu eftir dótínu þínu</p> <p>Geymdu símann/myndavélina hjá starfsfólki</p>	<p>Skildu tyggjó, sælgæti og gos eftir heima</p> <p>Sýndu sérstaka tillitsemi</p> <p>Virtu fjölbreytileika annarra</p> <p>Talaðu í viðeigandi tónhæð</p>	<p>Gættu þín á hálu gólfu</p>
 Skólaferðir/skólabíll	<p>Vertu í röð</p> <p>Passaðu eigin þínar</p>	<p>Skildu tyggjó, sælgæti og gos eftir heima</p> <p>Leyfðu hverjum sem er að sitja hjá þér</p> <p>Talaðu í viðeigandi tónhæð</p>	<p>Vertu kyrr í röðinni þar til billinn stöðvast</p> <p>Spennu beltið</p> <p>Sittu kyrr alla leiðina</p>
 Sérstakir viðburðir/ vettvangsferðir	<p>Virtu reglur sem gilda á hverjum stað</p> <p>Sittu kyrr, snúðu fram og fylgstu með</p> <p>Passaðu eigin þínar</p>	<p>Taktu ofan</p> <p>Vertu góður hlustandi</p> <p>Klappaðu þegar við á</p> <p>Slökktu á símanum</p> <p>Vertu virkur – taktu þátt</p> <p>Sýndu umhverfinu virðingu</p> <p>Réttu upp hönd ef þú vilt segja eitthvað</p>	<p>Vertu með þínum belk eða hóp</p>
 Salerni	<p>Settu þurrkur í ruslafötu</p>	<p>Skildu tyggjó, sælgæti og gos eftir heima</p> <p>Lokaðu dyrum</p> <p>Gefðu öðrum næði</p>	<p>Þvoðu hendur með sápu</p> <p>Gættu þín á heita vatninu</p>

Stefna skóla og markmið skólastarfsins varðandi afmarkaða þætti í stefnu skóla:

a. Grunnþættir menntunar

Tilgangur: „*Áð undirstrika meginatriði í almennri menntun og stuðla að meiri samfellu í öllu skólastarfi.*“ (Aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 14).

Frekari áherslur um grunnþætti menntunar í stefnu skólans varðandi áherslur við einstaka grunnþætti menntunar eins og þeir eru skilgreindir í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 13-24) birtast hér á eftir. Þar samhæfir skólinn fræðslu um forvarnir og ferla sem henni tengist við grunnþætti menntunar, í samræmi við starfsviðmið fræðsluþjónustunnar um forvarnir og gefið er út í sérstöku plaggi sem er til leiðbeiningar fyrir hvern grunnþátt.

HEILBRIGÐI OG VELFERÐ

Meginmarkmið menntunar um heilbrigði og velferð er að stuðla að heilsuefingu og velfarnaði nemenda, einkum andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra. Stuðla skal að jákvæðum skólabrag og heilsuefandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að þroska og heilbrigði nemenda á sem viðtækastan hátt. Lögð er áhersla á að nemendur fái markvisst hreyfiuppeldi og fræðslu sem stuðlar að heilsusamlegu fæðuvali. Áhersla er einnig lögð á að nemendur fái hollan og fjölbreyttan mat og nægan tíma til að nærast. Enn fremur að nemendur fái fræðslu og stuðning sem stuðli að því að þeir geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum við eigið heilbrigði.

JAFNRÉTTI

Meginmarkmið jafnréttismenntunar er að veita öllum tækifæri til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sín og lifa ábyrgu og skapandi lífi í frjálsu og víðsýnu samfélagi í anda skilnings, umburðarlyndis og jafnræðis. Stuðla skal að því að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. Lækjarskóli er skóli margbreytileikans og er lögð áhersla á að hver og einn nemandi fái að njóta sín miðað við eigin þroska, sérstöðu, þarfir, áhuga og styrkleika. Efla skal skilning nemenda á stöðu kynjanna í nútíma samfélagi og búa nemendur jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, hvort heldur sem er í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi. Í öllu skólastarfi skal leggja áhersla á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins s.s. ólíkri menningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun.

LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI

Meginmarkmið lýðræðis- og mannréttindamenntunar er að undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi. Stuðla skal að því að efla gagnrýna hugsun og ígrundun um gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. Áhersla er lögð á að hversdagslegir starfshættir í skólanum séu byggðir á lýðræði og virðingu fyrir manngildi hvers og eins. Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. Enn fremur er lögð áhersla á virkt samstarf bæði innan skólasamfélagsins og við grenndarsamfélagið, þar á meðal æskulýðs- og íþróttafélög.

LÆSI

Meginmarkmið læsis er að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegu miðla sem völ er á. Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. Nemendur séu talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. Áhersla skal lögð á að nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra. Nemendur séu upplýsingalæsir og geti aflað sér upplýsinga á margvíslegum hátt, vegið þær og metið með gagnrýnum hætti. Þar sem umhverfi okkar mótast æ meir af vísindum og tækni þarf að efla vísindalæsi meðal nemenda þannig að þeir geti tekið þátt í rökræðum um vísindaleg málefni. Enn fremur skal leggja áherslu á tilfinningalæsi nemenda, að nemendur geti lesið í aðstæður og geti sett sig í spor annarra.

SJÁLFBÆRNI

Meginmarkmið sjálfbærnimenntunar er að gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við viðfangsefni sem lú ta að samspili umhverfis, félagslegra þátta og efnahags. Stuðla skal að aukinni umhverfisvitund með því að efla þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs. Nemendur geri sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.

SKÖPUN

Meginmarkmið sköpunar í skólastarfi er að örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra. Stuðla skal að sköpun í öllu starfi og öllum námsgreinum sem byggir á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem opna sífellt nýja möguleika. Nemendur skulu fá tækifæri til að vera skapandi og njóta sköpunarhæfni sinnar sem víðast í skólastarfinu þar sem áhersla er lögð á sköpunarferlið sjálft ekki síður en afrakstur sköpunarinnar. Áhersla er enn fremur lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit sé einkennandi fyrir vinnubrögð á flestum sviðum skólastarfsins.

b. Símenntun, þróunarstarf og innra mat skóla

Tilgangur: Að stuðla að skólaþróun og færa skólanum aðferðir og tæki til að meta árangur og gæði skólastarfsins með kerfisbundnum hætti (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 59).

Símenntun starfsmanna skólans, þróunarstarf og innra mat færa skólanum í hendur tæki til að meta með kerfisbundnum hætti árangur og gæði skólastarfsins. (sjá aðalnámskrá grunnskóla 2011 bls. 60).

Skólinn aflar sér upplýsinga með starfsmannasamtölum, gerð símenntunaráætlunar, með aðkomu starfsmanna og innra mati (Skólapúlsinn), og markar sér stefnu á þeim grunni til áframhaldandi skólaþróunar. Með þessari upplýsingaöflun er árangur metinn og leitast við að gera góðan skóla enn betri og styðja við framfarir og þróun skólastarfsins. Á grundvelli þessa mats eru eftirfarandi stefnuþættir skilgreindir:

- ✓ Starfsmannasamtöl einu sinni á ári þar sem rætt er m.a. um símenntun og starfsþróun starfsmannsins í tengslum við starf skólans.
- ✓ Símenntunaráætlun gerð á grunni forms sem Skólaskrifstofan leggur til.
- ✓ Á grunni þeirra upplýsinga sem liggja fyrir sem og í innra mati er gerð umbótaáætlun, þar sem lögð er megináhersla á afmörkuð og vel skilgreind viðfangsefni.

Stór liður í upplýsingaöflun er verkfærið **Skólapúlsinn**, sem er vefrænt upplýsingakerfi sem skólinn nýtir auk þess sem að framan er talið.

c. Foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun skólasamfélags

Tilgangur: Að skólasamfélag (starfsfólk, nemendur, foreldrar) hvers skóla vinni vel saman að mótun skólustarfsins og þeirra umgengishátta sem eiga að einkenna samskipti innan skólans og utan (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 69).

Upplýsingastreymi til foreldra

Mentor er skráningar- og samskiptaforrit nemenda, kennara og foreldra/forráðamanna. Í forritið skrá kennarar skólasókn, ástundun, vinnusemi, framkomu og hegðun ásamt einkunnum og umsögnum.

Foreldraviðtöl

Foreldraviðtöl eru að lágmarki tvisvar á skólaári, að hausti og í upphafi árs. Í viðtölum gerir umsjónarkennari foreldrum grein fyrir námslegri stöðu nemandans og fer yfir skólasókn, vinnubrögð og hegðun.

Flestir kennarar skólans hafa fastan viðtalstíma í hverri viku, aðrir eftir samkomulagi. Þá geta foreldrar leitað upplýsinga og komið með ábendingar og rætt málin. Foreldrar eru hvattir til að nýta sér þennan viðtalstíma.

Bekkjarsamstarf með foreldrum

Það styrkir samstarf heimila og skóla að hafa bekkjarskemmtanir eða sambærilegar samverustundir nemenda, foreldra/forráðamanna og bekkjarkennara. Æskilegt er að bekkir í árgangi hafi samvinnu um félagsstarfsemi sem þessa.

Hugmyndir að sameiginlegu starfi eru einnig ferðir í leikhús, á söfn, á skauta, í keilu, á skíði og fleira sem bekkjarfulltrúar skipuleggja.

Einnig geta bekkjarfulltrúar skipulagt hópastarf/vinahópa í samráði við bekkjarkennara. Þá er bekknum skipt í nokkra hópa sem gera eitthvað skemmtilegt utan skólatíma. Þetta hefur gefið góða raun og eflir félagsandann.

Foreldrafélag

Foreldrafélag eru frjálst starfsemi sem setur sér eigin reglur og markmið.

Markmið foreldrafélags Lækjarskóla er að vinna að velferð nemenda skólans, auka samvinnu heimila og skóla og stuðla að almennum framförum í skólustarfi. Félagið vinnur að því að efla kynni foreldra innbyrðis, styrkja menningar- og félagslíf innan

skólans, koma á umræðu og fræðslufundum um uppeldis- og skólamál í samvinnu við skólann og koma fram með óskir og tillögur um breytingar.

Tveir tengiliðir eru valdir úr hverjum bekk á almennum foreldrafundi að hausti. Kosin er stjórn og stjórnin velur síðan tvo aðila í skólaráð.

d. Samstarf og tengsl skólastiga og tengsl við nærumhverfið

Tilgangur: Að stuðla að sem bestu samstarfi í því að svigrúm, sveigjanleiki og samfella sé í námi á milli skólastiga og í upplýsingamiðlun á skilum skólastiga (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 72).

Markmið samstarfs og tengsla milli skólastiga eru að skapa samfellu í námi barna, koma til móts við þarfir þeirra og stuðla að markvissari uppbyggingu náms. Jafnframt er markmiðið að treysta gagnkvæma þekkingu og skilning á starfi kennara og námi nemenda og stuðla að vellíðan og öryggi barna þegar þau flytjast milli skólastiga.

Skólinn markar sér stefnu varðandi samstarf og tengsl skólastiga, þ.e. leik- og framhaldsskóla og við nærumhverfið.

- ✓ Samstarf við önnur skólastig

Nemendur í 1. – 4. bekk koma saman á sal annan hvern föstudag og byrja skóladaginn á að syngja nokkur lög saman undir stjórn tónmenntakennara. Þeir syngja allskonar lög saman t.d. dægurlög, þjóðlög og lög frá mörgum löndum. Er afar skemmtilegt.

Fjölgreindaleikar Lækjarskóla eru einn mikilvægasti viðburður skólaársins. Markmiðið með leikunum er að vinna að góðum skólabrag með því að nemendur á ólíkum aldri vinna saman að lausn verkefna sem reyna á allar greindir mannskepnunnar. Leikarnir eru jafnframt keppni milli hópa í samvinnu og félagsanda. Þar reynir ekki síst á leiðtoga hvers hóps, en það eru nemendur úr elstu bekkjum skólans. Þá daga sem leikarnir standa yfir ríkir einstök gleði í skólanum.

Markmið samstarfs og tengsla milli skólastiga eru að skapa samfellu í námi barna, koma til móts við þarfir þeirra og stuðla að markvissari uppbyggingu náms. Jafnframt er markmiðið að treysta gagnkvæma þekkingu og skilning á starfi kennara og námi nemenda og stuðla að vellíðan og öryggi barna þegar þau flytjast milli skólastiga.

- ✓ Samstarf við önnur skólastig miðast við viðmið sem skólayfirvöld í Hafnarfirði skilgreina á hverjum tíma.

- ✓ Útikennsla í nærumhverfi

Á vorin er útikennsla aðalega kennd. Þá hefur umhverfið kringum skólann verið skoðað. Markmið með henni er að efla umhverfisvitund nemenda og kynna þeim þá fegurð sem umhverfið býr yfir. Nemendum er kennt að þekkja fyrirbæri í umhverfinu og upplifi og skynji umhverfi sitt á eðlilegan hátt.

Útikennsla felst í því að kennslustundir eru færðar út í nánasta umhverfi skólans og þar eru verkefni lögð fyrir. Með útikennslu fá börnin aukna hreyfingu, meira þol og betri hreyfifærni, einbeitingin eyskt og félagsleg færni verður betri. Aukinn skilningur á náttúru, vísindum og umhverfi þar sem verkefnin þarf að leyst við raunverulegar aðstæður.

- ✓ Samstarf milli skólastiga, þ.e. leikskóla í hverfinu og framhaldsskóla í bænum.

Samstarf við leikskóla

Samstarf hefur verið við leikskólana í hverfinu. Þetta verkefni hefur það að markmiði að mynda brú á milli skólastiga til að gera börnunum flutninginn á milli leik- og grunnskóla léttbærari. Leikskólabörnin í elsta hópi koma í nokkrar heimsóknir í Lækjarskóla yfir veturinn. Þau skoða skólann, hitta stjórnendur, hitta 1. bekki skólans og heimsækja bókasafnið. Nemendur 1. bekkja í Lækjarskóla fara einnig í heimsóknir í leikskólana í hverfinu. Þetta samstarf á milli skólastiga hefur verið afar ánægjulegt og skilað góðum árangri að mati okkar.

Samstarf við framhaldsskóla

Nemendur í 9.-10. bekk er heimilt að stunda nám í einstökum **námsgreinum á framhaldsskólastigi í Flensborg og Verk og listgreinaval Iðskólans í Hafnarfirði einnig hefur samstarf verið við Gaflaraleikhúsið. Hefur þetta samstarf gengið afar vel.**

✓ Samstarf við Sólvang.

Kórinn tekur þátt í „Syngjandi jólum“ í Hafnarborg, syngur á Sólvangi í desember, á Barnakóramóti Hafnarfjarðar í mars eða apríl. Kórinn syngur einnig við jólaskemmtanir og skólaslit í skólanum og fer í æfingabúðir að haustin og á vorönn.

e. Aðrar áherslur

Tilgangur: *að bjóða nemendum upp á að læra á hljóðfæri í skólanum*

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu varðandi áherslur í menntastefnu skólans skal vera ríkjandi í öllu skólastarfinu eftir því sem sérstaða hans gefur tilefni til:

Einstakir stefnuþættir:

- i. *Að gefa nemendum kost á því að taka þátt í kórastarfi innan skólans*
- ii. *Að gefa nemendum kost á að læra á hljóðfæri í skólanum*
- iii. *Að koma fram við hin ýmsu tilefni*

II. Skólastarf I 0. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélaginu megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólastarfs í bekknum/árganginum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna á grundvelli uppeldisréttar síns. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólastarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólastarfinu.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnþátta menntunar
3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í árganginum
4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árganginum
5. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

II.1. Samantekt kennslu í 10. bekk

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tímafjöldi í skóla á viku
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	1 2 1 2
2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska og önnur Norðurlandamál	4 4
3. List- og verkgreinar	<i>A Listgreinar:</i> 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt <i>B Verkgreinar:</i> 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	x x x x x x x
4. Náttúrugreinar	4.1. Eðlis- og efnavísindi 4.2. Jarð- og störnufræði 4.3. Lífvísindi 4.4. Umhverfismennt	1 0,5 1 0,5
5. Skólaíþróttir	5.1. Íþróttir 5.2. Sund	2 1
6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landfræði, saga, sam-/þjóðfélagsfræði	1 1 1
7. Stærðfræði	7.0 Stærðfræði 7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	6 x x
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	x
9. Val	9. Valgreinar	x
Alls		37

II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 10. bekk

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnþátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslum skólans um forvarnir.

Áherslur grunnþátta menntunar í árgangi eru sett fram í markmiðum

Grunnþáttur menntunar	Áhersluatriði
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<p>Það er unnið með <i>heilbrigði og velferð</i> í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> • x • x • x o.s.frv.
JAFNRÉTTI:	<p>Það er unnið með <i>jafnrétti</i> í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> • x • x • x o.s.frv.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<p>Það er unnið með <i>lýðræði og mannréttindi</i> í árganginum þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið:</p> <ul style="list-style-type: none"> • x • x • x o.s.frv.

Grunnþáttur menntunar	Áhersluatriði
<i>LÆSI:</i>	Það er unnið með <i>læsi</i> í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: <ul style="list-style-type: none"> • x • x • x o.s.frv.
<i>SJÁLFBÆRNI:</i>	Það er unnið með <i>sjálfbærni</i> í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: <ul style="list-style-type: none"> • x • x • x o.s.frv.
<i>SKÖPUN:</i>	Það er unnið með <i>sköpun</i> í árganginum út frá stefnu skólans þar sem áherslur grunnþáttarins eru útfærðar í eftirfarandi markmið: <ul style="list-style-type: none"> • x • x • x o.s.frv.

II.3. Kennsluaðstæður, kennsluáætlanir og kennslugögn í 10. bekk

i. Kennsluaðstæður

Námsgreinar eru kenndar í stofum viðkomandi kennara. Fyrirlestrasalur er notaður þegar árgangurinn er saman eða þegar gestafyrirlesari kemur. Nemendur vinna einstaklingsvinnu, þaravinnu og hópvinnu.

ii. Kennsluáætlanir

Kennsluáætlanir er að finna á heimasíðu skólans www.lækjarskoli.is. Skólaárinu er skipt í tvær annir sem skiptast í lok janúar. Símat fer fram allt skólaárið.

iii. Náms- og kennslugögn

Námsbækur og almenn kennslugögn skóla:	<ul style="list-style-type: none"> • Allar nauðsynlegar náms- og kennslubækur (sjá viðkomandi námsgreinar). • Aðgangur að tölvum og hugbúnaði í skóla eftir þörfum. •
Ritföng nemenda og persónuleg hjálpargögn sem nemendur þurfa að hafa/eiga á hverjum tíma:	<ul style="list-style-type: none"> • Innkaupalistar á heimasíðu skólans www.lækjarskoli.is

II.4. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf.

Mikið er lagt upp úr góðu foreldrasamstarfi og er gott samstarf við heimilinn lykillinn að farsælu námi og velferð barnanna. Sú samvinna er mikilvægur hluti af starfi kennara. Fundir eru á haustinn þar sem kynnt er fyrir foreldrum hvernig skólastarfið verður byggt upp. Á þessum haustfundum er líka markviss fræðsla í ákveðnum árgöngum sem skipulögð er í samvinnu við foreldrafélag skólans. Tvisvar á ári boða umsjónakennarar foreldra sinna umsjónanemenda í einstaklingsviðtöl ásamt börnum þeirra þar sem farið er yfir námið og líðan barnanna í skólanum. Á þessum dögum eru aðrir kennarar eins og faggreinakennarar jafnframt til viðtals. Mikilvægt er að skólinn veiti upplýsingar um líðan og gengi nemenda en jafnframt að foreldrar geri slíkt hið sama. Kennarar hafa ákveðinn viðtalstíma í töflu, setja upplýsingar á mentor og hafa samband í síma eða með netpósti þegar þess þarf. Heimavinnuáætlanir koma inn á mentor og eru sendir póstar til foreldra þegar eitthvað sérstakt er að gerast í skólanum. Nemendaráðsfulltrúar eru í hverjum bekk sem sjá um að halda utan um félagslífið í skólanum og veita upplýsingar um viðburði í sínum bekk.

Í sumum tilvikum eru teymi um ákveðna nemendur til að styðja enn frekar við þá. Innan skólans starfar skólaráð undir stjórn skólastjóra sem og foreldrafélag. Hlutverk þess er að styðja við skólastarfið, efla tengsl heimila og skóla og stuðla þannig enn frekar að velferð nemenda. Nánar um foreldrasamstarf og upplýsingagjöf er að finna í A hluta skólanámskrár – starfsáætlun

II.5. Námsmat og vitnisburðarkerfi (í vinnslu 2016)

Námsmat í bekknum greinist í þrennt, leiðsagnarmat, stöðumat og lokamat (út frá hæfniviðmiðum). Framkvæmdin í árganginum er með þessum hætti:

a. **Leiðsagnarmat.**

Leiðbeinandi námsmat, leiðsagnarmat, fer fram reglulega yfir allt skólaárið í öllum námsgreinum. Í því felst að kennarar nota ýmsar leiðir til að styðja við og leiðbeina nemendum að ná árangri.

b. **Stöðumat.**

Stöðumat fer fram tvisvar sinnum á skólaárinu með viðtali nemanda og foreldra með umsjónarkennara. Tilgangur stöðumatsins er að veita mat á stöðu nemenda til þeirra sjálfra og aðstandenda þeirra, til að hjálpa þeim til að ná frekari árangri í náminu.

b. **Lokamat:**

Lokamat fer fram í lok skólaárs þar sem nemandi fær mat á náminu sínu yfir skólaárið. Meginmarkmið þess er að veita nemanda yfirsýn yfir stöðu sína eftir nám vetrarins og gefa honum einkunn eða umsögn fyrir frammistöðu sína.

II. Námssvið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámsskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólastarfsins í átta skilgreind námssvið og eitt opið (val) en hverju námssviði heyra mismargar námsgreinar. Fyrir hvert námssvið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámsskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömuleiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju námssviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólastarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námsskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámsskrá. Hún er utan þessa plaggis og unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.

Lykilhæfni

Lykilhæfni er annar hluti þeirrar hæfni sem skólastarf stefnir að samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011/2013). Lykilhæfni er almenn hæfni nemenda og er óháð einstökum námssviðum eða námsgreinum. Hún felur í sér atriði eins og virkni nemenda til að tjá sig, færni í að vinna með öðrum og taka almennt ábyrgð á eigin námi. Viðmið um lykilhæfni gefa til kynna áherslur um hæfni sem nemendur eiga að geta tileinkað yfir skólaárið. Lykilhæfni skiptist í fimm undirþætti og eru þeir nefndir lykilþættirnir fimm og skal gefið mat, einkunn, fyrir hvern lykilþátt fyrir sig. Fyrir hvern lykilþátt eru skilgreind nokkur viðmið sem lýsa getu sem nemendur eiga að vera búnir að tileinka sér í lok skólaárs. Það er ákvörðun skóla hvort lykilhæfni sé gefin fyrir árganginn í heild sinni (1x), hvert námssvið (8x) eða hverja námsgrein (um 20x) en alltaf eru sömu viðmiðin notuð.

a. Hæfniviðmið og matskvarðalýsingar út frá A-D matskvörðum

Fyrir árganginn gilda eftirfarandi hæfniviðmið um lykilhæfni sem eru sameiginleg fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar auk matskvarða fyrir hvern lykilþátt og eiga við öll námssvið bekkjarnámskrárinnar:

Lykilþættirnir fimm	Efnisþættir með viðmiði fyrir hvern lykilþátt. Við lok skólaárs geti nemandi:	A	B	C
TJÁNING OG MIÐLUN	<ul style="list-style-type: none"> tjád hugsanir sínar, hugmyndir, upplýsingar og tilfinningar á skipulegan og viðeigandi hátt brugðist með rökum við upplýsingum og hugmyndum sem eru á margvíslegu formi, tekið þátt í rökraðum um viðfangsefni og rökstutt mál sitt af yfirvegum og tekið tillit til ólíkra sjónarmiða rætt á viðeigandi og skýran hátt um málefni þannig að áhugi viðmælenda sé vakinn notað orðaforða á fjölbreyttan hátt og viðeigandi hugtök sem tengjast margs konar umfjöllunarefni nýtt fjölbreyttar aðferðir við að miðla þekkingu sinni og leikni, skoðunum, hugsunum og tilfinningum á skipulegan og skýran hátt sem við á hverju sinni 	Tekið virkan þátt í samræðum og rökraðum af öryggi og gert grein fyrir skoðunum sínum á skýran og greina-góðan hátt. Notað ólíka miðla jafnan af hugkvæmni við að koma þekkingu sinni, leikni, skoðunum og tilfinningum á framfæri.	Tekið virkan þátt í samræðum og rökraðum og gert skýra grein fyrir skoðunum sínum. Notað ólíka miðla af hugkvæmni við að koma þekkingu sinni, leikni, skoðunum og tilfinningum á framfæri.	Tekið virkan þátt í samræðum og rökraðum og gert grein fyrir skoðunum sínum. Notað ólíka miðla á viðeigandi hátt við að koma þekkingu sinni, leikni, skoðunum og tilfinningum á framfæri.
SKAPANDI OG GAGNRÝNIN HUGSUN	<ul style="list-style-type: none"> spurt rannsakandi spurninga, skipulagt eigin áætlun og endurskoðað ferli við efnistöð og úrvinnslu verkefna skilgreint og rökstutt viðmið um árangur verið óhræddur að nýta sér mistök og óvæntar niðurstöður á gagnrýninn og skapandi hátt og séð í þeim nýja möguleika tekið upplýsta afstöðu til gagna og upplýsinga, dregið ályktanir og skapað eigin merkingu beitt mismunandi sjónarhornum, gagnrýninni 	Spurt gagnrýninna og rannsakandi spurninga og farið eigin leiðir við úrvinnslu verkefna. Gert skýra og vel rökstudda grein fyrir hvað liggur að baki árangri og nýtt sér á skapandi hátt möguleika sem felast í mistökum og óvæntum niðurstöðum. Unnið af gagnrýni	Spurt rannsakandi spurninga og sýnt sjálfstæði við úrvinnslu verkefna. Gert skýra og nokkuð vel rökstudda grein fyrir hvað liggur að baki árangri og nýtt sér á skapandi hátt möguleika sem felast í mistökum og óvæntum niðurstöðum. Unnið af gagnrýni	Spurt spurninga og unnið af nokkrum sjálfstæði við úrlausn verkefna. Gert grein fyrir hvað liggur að baki árangri og nýtt sér á skapandi hátt möguleika sem felast í mistökum og óvæntum niðurstöðum. Unnið með upplýsingar, skapað að vissu

	<p><i>hugsun við móttun og miðlun viðfangsefna á skapandi hátt</i></p>	<p><i>með upplýsingar og dregið rökstuddar ályktanir, sýnt frumkvæði og beitt mismunandi sjónarhornum við móttun og miðlun viðfangsefna.</i></p>	<p><i>með upplýsingar, dregið ályktanir, skapað eigin merkingu, beitt nokkuð vel mismunandi sjónarhornum við móttun og miðlun viðfangsefna.</i></p>	<p><i>marki eigin merkingu, beitt mismunandi sjónarhornum við móttun og miðlun viðfangsefna</i></p>
SJÁLFSTÆÐI OG SAMVINNA	<ul style="list-style-type: none"> • <i>tekið frumkvæði í námi sínu og verið sjálfstæður og ábyrgur í vinnubrögðum</i> • <i>gert sér grein fyrir hvernig hann nýtir styrkleika sína og hefur skýra sjálfsmynd</i> • <i>unnið með öðrum og tekið á jákvæðan hátt þátt í samskiptum og lagt sitt af mörkum í uppbyggilegu samstarfi sem tengist námi og félagsstarfi innan skóla</i> • <i>verið leiðandi í samstarfi og borið ábyrgð á útfærslu leiða að sameiginlegum markmiðum.</i> • <i>tekið leiðsögn og gagnrýni á uppbyggilegan hátt og að sama skapi sett eigin gagnrýni uppbyggilega fram</i> • <i>nýtt hæfni sína til að vera virkur og ábyrgur borgari í lýðræðislegu samfélagi</i> 	<p>Jafnan sýnt frumkvæði og sjálfstæði í vinnubrögðum.</p> <p><i>Haft frumkvæði að, borið ábyrgð á og tekið virkan þátt í samstarfi á uppbyggilegan hátt. Af öryggi tekið á móti og sett fram skipulagða gagnrýni á ábyrgan og uppbyggilegan hátt og tekið virkan þátt í skólasamfélaginu á lýðræðislegan hátt.</i></p>	<p>Sýnt frumkvæði og sjálfstæði í vinnubrögðum.</p> <p><i>Haft frumkvæði að, sýnt ábyrgð og tekið nokkuð virkan þátt í samstarfi. Tekið á móti og sett fram skipulagða gagnrýni á ábyrgan og uppbyggilegan hátt og tekið nokkuð virkan þátt í skólasamfélaginu á lýðræðislegan hátt.</i></p>	<p>Sýnt nokkurt frumkvæði og sjálfstæði í vinnubrögðum.</p> <p><i>Haft nokkurt frumkvæði, sýnt vissa ábyrgð og tekið þátt í samstarfi. Tekið á móti og sett fram gagnrýni á ábyrgan hátt og tekið þátt í skólasamfélaginu á lýðræðislegan hátt.</i></p>
NÝTING MIÐLA OG UPPLÝSINGA	<ul style="list-style-type: none"> • <i>notað fjölbreytta miðla og hjálpartæki á ábyrgan hátt við að leita upplýsinga í tengslum</i> • <i>notað sjálfstætt og í samvinnu við aðra fjölbreytta miðla við skipulag, nýsköpun og þróun og framsetningu og upplýsinga og hugmynda</i> • <i>sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og heimilda og verið meðvitaður um siðferðislegt gildi ábyrgrar netnotkunar og tekur ábyrgð á eigin samskiptum á neti og netmiðlum</i> 	<p>Af öryggi nýtt sér á ábyrgan, gagnrýninn, skapandi og uppbyggilegan hátt ólíka miðla í námi sínu, aflað upplýsinga og lagt mat á gæði og trúverðugleika þeirra og miðlað þeim á gagnrýninn og skapandi hátt.</p>	<p>Af nokkru öryggi nýtt sér á ábyrgan, gagnrýninn, skapandi og uppbyggilegan hátt ólíka miðla í námi sínu, aflað upplýsinga og lagt mat á gæði og trúverðugleika þeirra og miðlað þeim á gagnrýninn og skapandi hátt.</p>	<p>Að vissu marki nýtt sér á ábyrgan, skapandi og uppbyggilegan hátt ólíka miðla í námi sínu, aflað upplýsinga og lagt mat á gæði og trúverðugleika þeirra og miðlað þeim á skapandi hátt.</p>
ÁBYRGÐ OG MAT Á EIGIN NÁMI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>gert sér grein fyrir hvernig hann getur hagnýtt sterkar hliðar sínar á skapandi hátt í námi og haft skýra sjálfsmynd</i> • <i>sett sér raunhæf markmið um frammistöðu og framvindu náms, unnið eftir þeim og lagt mat á hvernig til hefur tekist</i> • <i>skipulagt og borið ábyrgð á eigin námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár, skipulagt og endurskotið með tilliti til mats á árangri</i> 	<p><i>Með hliðsjón af styrkleikum sínum, nýtt sér mjög vel hæfniviðmið í námi, unnið sjálfstætt og jafnan sett sér skýr, raunhæf markmið.</i></p> <p><i>Borið ábyrgð á eigin námi og af öryggi metið frammistöðu og endurskipulagt aðferðir við nám í ljósi árangurs.</i></p>	<p><i>Með hliðsjón af styrkleikum sínum, nýtt sér nokkuð vel hæfniviðmið í námi og sett sér raunhæf markmið. Borið ábyrgð á eigin námi og metið frammistöðu og endurskipulagt aðferðir við nám í ljósi árangurs.</i></p>	<p><i>Með hliðsjón af styrkleikum sínum, að vissu marki nýtt sér hæfniviðmið og sett sér markmið. Borið nokkra ábyrgð á eigin námi og að vissu marki metið frammistöðu og endurskipulagt aðferðir við nám í ljósi árangurs.</i></p>

I. Íslenska, íslenska sem annað mál og íslenskt táknmál

A. Íslenska

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í íslensku í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrr en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggja alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum.

a. Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku	Þ	L	h
Talað mál, hlustun og áhorf:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> flutt mál sitt skýrt og áheyrilega og hefur tileinkað sér viðeigandi talhraða og fas, gert sér grein fyrir eðli góðrar framsagnar og framburðar og nýtt leiðbeiningar um framsögn, svo sem um áherslu, tónfall, hrynjandi og fas og lagað það að viðtakanda og samskiptamiðli á fjölbreyttan hátt, m.a. með leikrænni tjáningu, nýtt aðferðir sem hann hefur lært til að taka virkan þátt í samvinnu, samræðum og rökkræðum, tjáð skoðanir sínar með ýmsum hætti, rökstutt þær og valið þeim miðil sem hentar, hlustað, tekið eftir og nýtt sér upplýsingar í töluðu máli til fróðleiks og skemmtunar, einnig notið myndefnis, upplestrar, leikins efnis og tónlistar og gert grein fyrir skoðun sinni á viðkomandi efni, nýtt sér fjölmiðla, svo sem útvarp, sjónvarp, kvikmyndir og rafrænt efni, og tekið afstöðu til þess sem þar er birt, átt góð samskipti þar sem gætt er að máli, hlustun, tillitssemi, virðingu og kurteisi. 			
Lestur og bókmenntir:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> lesið almenna texta af öryggi og með góðum skilningi, lagt mat á þá og túlkað, skilið mikilvægi þess að geta lesið og eftt eigið læsi, og m.a. valið og beitt mismunandi aðferðum við lestur, greint og skilið aðalatriði og aukaatriði í margs konar texta og glöggvað sig á tengslum efnisatriða, gert sér grein fyrir eðli og einkennum margvíslegra textategunda og gert öðrum grein fyrir því, lesið, túlkað, metið og fjallað um fjölbreyttar íslenskar og erlendar bókmenntir og gert sér grein fyrir gildi bókmennta, beitt nokkrum grunnhugtökum í bókmenntafræði, svo sem minni, fléttu, sjónarhorni og sögusviði og kannast við myndmál, algengustu tákn og stílbrögð, notað algeng hugtök í bragfræði í umfjöllun um bundið mál og óbundið, lesið og túlkað ljóð af ýmsum toga og frá ýmsum tímum, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • leitað og aflað sér heimilda úr ýmsum gagnabrunnum og lagt mat á gildi og trúverðugleika ritaðs máls, svo sem fjölmiðla- og margmiðlunarefnis, og tekið gagnrýna afstöðu til þess, • 103 Mennta- og menningarmálaráðuneyti • unnið úr tölulegum og myndrænum upplýsingum, túlkað þær, tengt saman efni sem sett er fram á ólíkan hátt og nýtt sér, • valið sér lesefni til gagns og ánægju og komið fram sem sjálfstæður lesandi sem gerir sér grein fyrir gildi þess að lesa. 			
Ritun:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • skrifað skýrt og greinilega og beitt ritvinnslu af öryggi, notað orðabækur og önnur hjálpargögn, gengið frá texta, vísað til heimilda og skráð þær, • beitt skipulegum vinnubrögðum við ritun, skipað efnisatriðum í röklegt samhengi og mótað málsgreinar og efnisgreinar, • tjáð hugmyndir sínar og skoðanir og fært rök fyrir þeim í rituðu máli, samið texta frá eigin brjósti og er óhræddur við að beita ríkulegu tungutaki í skapandi ritun, • beitt reglum um réttiritun, hefur náð góðu valdi á stafsetningu og gerir sér grein fyrir að rétt stafsetning er virðing við mál, texta og lesanda, • valið og skrifað mismunandi textagerðir sem hæfa viðkomandi verki og beitt mismunandi orðaforða og málsniði við hæfi, • notað helstu aðgerðir við ritvinnslu, valið viðeigandi heimildir, vísað til þeirra og sett í heimildaskrá svo sem reglur kveða á um, • skrifað rafrænan texta og tengt texta, mynd og hljóð eftir því sem við á, gerir sér grein fyrir lesanda og miðar samningu við hann. 			
Málfræði:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • beitt helstu málfræðihugtökum í umræðu um notkun málsins og þróun þess, • valið orð í tali og ritun í samræmi við málsnið, gert sér grein fyrir mikilvægi þess að rækta orðaforðann og nýtt reglur um orðmyndun og einingar orða við ritun, • flett upp í handbókum, orðasöfnum og rafrænum orðaböngum og nýtt sér málfræðilegar upplýsingar sem þar er að finna, • áttað sig á beygingarlegum og merkingarlegum einkennum orðflokka og gert sér grein fyrir hlutverki þeirra í eigin texta og annarra, • notað fleyg orð, algeng orðtök, málshætti og föst orðasambönd til að auðga mál sitt og gerir sér grein fyrir þýðingu lestrar, ekki síst bókmennta, í þessu skyni, • gert sér grein fyrir mismunandi málnotkun og málsniði eftir efni og tilefni. Áttar sig á staðbundnum, starfstengdum og aldurstengdum tilbrigðum í orðaforða og málnotkun og þekkir til helstu framburðarmállýskna, • áttað sig á skyldleika íslensku við önnur mál og að tungumál, þar á meðal íslenska, breytast 			

	<ul style="list-style-type: none"> áttað sig á og beitt sköpunarmætti tungumálsins og nýtt það m.a. við ritun, tal, við nýyrðasmíð, í orðaleikjum og skáldskap, gert sér grein fyrir mikilvægi góðrar færni í máli, ábyrgð sinni við að bæta mál sitt og getur nýtt þekkingu sína á íslenskri málfræði 			
--	--	--	--	--

b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið um hæfni nemanda í lok námsins og mynda grunn að mati á námi hans eftir skólaárið, hvort sem matið er fyrir námssviðið í heild sinni eða einstakar námsgreinar innan þess. Skóla er þó í sjálfvald sett hvort hvernig hann notast við matsviðmiðin og hvort hann notar þennan matskvarða (A-D) fyrr en í 10. bekk:

Matskvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni í íslensku
A	
B	
C	
D	Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.

c. Grunnþættir menntunar í íslensku

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í íslensku:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> • Stuðlað er að heilbrigði og velferð með áherslu á læsi nemenda um heilsueflingu og velfarnað, einkum andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra. • Gera nemendur læs á jákvæðan skólabrag og heilsueflandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að þroska og heilbrigði nemenda á sem viðtækastan hátt. • Lögð er áhersla á að nemendur geti leitað sér upplýsinga um hollt fæði og markvissa hreyfingu. • Stuðlað er að nemendur geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum við eigið heilbrigði.
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Að nemendur fái tækifæri til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sína. • Að nemendur sýni og tileinki sér skilning, víðsýni, umburðarlyndi og jafnræði. • Að nemendur sýni skilnig á margbreytileika mannlífsins og hver og einn fái að njóta sín á eigin forsendum. • Að nemendur fræðist um jafnrétti og verði virkir þátttakendur í samfélaginu. • Í skólastarfinu er lögð áhersla á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins s.s. ólíkri menningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> • undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi. • Efla gagnrýna hugsun og gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. • Nemendur lesi og kynnist Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna um grundvallarréttindi barna • Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. • Áhersla lögð á virkt samstarf bæði innan skólasamfélags og við grenndarsamfélag.
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> • Meginmarkmið læsis er að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegu miðla sem völ er á. • Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. • Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. • Nemendur verði talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. • Nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra. • Nemendur séu upplýsingalæsir og geti aflað sér upplýsinga á margvíslegum hátt, vegið þær og metið með gagnrýnum hætti . • Efla vísindalæsi meðal nemenda þannig að þeir geti tekið þátt í umræðum og rökræðum um vísindaleg málefni.

	<ul style="list-style-type: none"> • Að nemendur geti lesið í aðstæður og sett sig í spor annarra.
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> • Gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við samspil umhverfis, félagslegra þátta og efnahags. • Efla umhverfisvitund með öflun upplýsinga og auka skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs. • Nemendur fræðist um hvernig þeir hafi árhif á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none"> • Örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra. • Stuðla að sköpun í öllu skólastarfi, námsgreinum og aðferðum sem byggja á gagnrýninni hugsun og opna þannig nýja möguleika. • Nemendur fái tækifæri til að vera skapandi, nýti sköpunarhæfni sína með áherslu á sköpunarferlið og afrakstur sköpunarinnar. • Áhersla er lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit.

I.I. Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 7 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *hljóð-, mynd- og margmiðlun – túlkun- frásögn - gagnrýni*
- *Vinna út frá öðru námsefni eftir því sem við á hverju sinni*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Skerpa*
- *Gísla saga Súrssonar*
- *Æsir á fljúgandi ferð*
- *Sölvasaga unglings*
- *Málfinnur*
- *Skrifinnur*
- *Ljósrit frá kennara*
- *kjörbók*
- *efni á vef*
- *fjölmiðlaefni – blöð, ljósvakamiðlar m.a.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- hlusta á lesinn texta í skóla
- taki virkan þátt í umræðum af ýmsu tagi
- í að nota móðurmálið sem mikilvægt samskiptatæki
- tjá skoðanir sínar
- tjá skoðanir á námi, starfi, félagslífi eða öðru
- þjálfist í að segja skipulega frá
- gera grein fyrir þekkingu sinni og skoðunum
- æfast í að tjá sig
- þjálfist í framsögn og framburði
- noti frásagnar-, samræðu-, rökræðu- og umræðu sem leið til tjáningar
- beiti frásögnum og endursögnum

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- aðlagð efni
- meiri tími til undirbúnings
- meiri tími til tjáningar
- nýtir hljóðbækur
- styttri tími í þontu

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt.
- hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökræðum

b. Námsþæfni:

- nýti sér margvíslega miðla í úrvinnslu og miðlun
- sé hæfur til þess að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt
- sé hæfur til þess að miðla þekkingu og leikni sinni og flytji mál sitt skýrt og áheyrilega og getur tekið þátt í samræðum og rökræðum

I.2. Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Lestur í hljóði og upphátt. Greina bókmenntir með hugtökum bókmenntafræðinnar. Finna mál og stíl hinna ýmsu bókmenntaverka. Skrifa útdrætti. Búi til stuttmyndir og annað myndrænt efni.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Skerpa*
- *Gísla saga Súrssonar*
- *Æsir á fljúgandi ferð*
- *Skrifinnur*
- *Ljósrit frá kennara*
- *kjörbók*
- *efni á vef*
- *fjölmiðlaefni – blöð, ljósvakamiðlar m.a.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Lesið í tímum og heima, upplestur, tjáning*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Aðlagð að einstaklingum*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Nemendur eru færir um að lesa upp og tjá sig*

b. Námsþæfni:

- *Lestrarfærni og tjáning*

I.3. Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Skrifa texta – í bundnu sem óbundnu máli. Skrifa handrit að leiknu efni Útdrættir ofl.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Skerpa*
- *Gísla saga Súrssonar*
- *Æsir á fljúgandi ferð*
- *Skriðinnur*
- *Ljósrit frá kennara*
- *kjörbók*
- *efni á vef*
- *fjölmiðlaefni – blöð, ljósvakamiðlar m.a.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Ritunarverkefni, ritgerðir

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Aðlöguð verkefni

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- Geti beitt ritunarreglum við ritunarverkefni

b. Námsþæfni:

- Fær um að setja texta í viðeigandi búning

I.4. Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Leysa málfræðiverkefni. Nota málfræðihugtök, greina texta ofl.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Skerpa*
- *Málfinnur*
- *Ijósrit frá kennara*
- *efni á vef*
- *fjölmiðlaefni – blöð, ljósvakamiðlar m.a.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlagnir og verkefni.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Aðlagð námsefni.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *Próf og verkefni.*

b. Námsþæfni:

- *Sé fær um að beita helstu málfræðihugtökum og aðferðum.*

2. Erlend tungumál

Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í erlendum tungumálum	P	L	H
<i>Hlustun:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tileinkað sér aðalatriði úr kynningum og frásögnum sem eru innan náms- og þekkingarsviðs hans. • fylgst með efni í fjöl- og myndmiðlum. • hlustað eftir nákvæmsum upplýsingum, valið úr þær sem við á og brugðist við eða unnið úr þeim 			
<i>Lesskilningur:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • aflað sér upplýsinga úr texta, greint aðalatriði frá aukaatriðum • lesið sér til fróðleiks rauntexta, t.d. úr dagblöðum, tímaritum og netmiðlum. • lesið sér til gagns, ánægju og þroska smásögur og skáldsögur ætlaðar ungu fólki. • lesið og tileinkað sér efni sem tengist öðrum námsgreinum og hugtök sem tengjast þeim og nýtt í nýju samhengi. 			
<i>Samskipti:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tekist á við margs konar aðstæður í almennum samskiptum, t.d. miðlað og tekið á móti upplýsingum. • sýnt fram á að hann er vel samræðuhæfur um kunnugleg málefni, beitir nokkuð réttu máli, skiljanlegum framburði, áherslum og hrynjandi. • tekið þátt í óformlegu spjalli um daginn og veginn um efni sem hann er vel heima í. • tekist á við margs konar aðstæður í almennum samskiptum, t.d. miðlað og tekið á móti upplýsingum. • tekið þátt í skoðanaskiptum, fært einföld rök fyrir máli sínu og tekið tillit til sjónarmiða viðmælanda. 			
<i>Frásögn:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tjáð sig skipulega með undirbúið eða óundirbúið efni sem hann þekkir. • flutt stutta frásögn eða kynningu um undirbúið efni blaðalaust og af nokkru öryggi. • samið, æft og flutt frumsamið efni, t.d. stutt atriði eða sögu, einn eða í félagi við aðra. 			
<i>Ritun:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • skrifað lipran samfelldan texta á hnökralitlu máli um efni sem hann hefur þekking á. • sýnt fram á góð tók á orðaforða og meginreglum málnotkunar. • tjáð sig um skoðanir sínar, tilfinningar, reynslu og þekkingu. • leikið sér með málið og látið sköpunargáfuna og ímyndunaraflíð njóta sín. 			

2.1. Enska

Tímafjöldi: 4 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Lestur
- Hlustun
- Málnotkun
- Ritun
- Talþjálfun

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Spotlight 10 lesbók
- Spotlight 10 vinnubók
- Skáldsögur (The Wave, Misery, Time to kill)
- Kvikmyndir

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Fyrirlestrar
- Innlögn
- Hópavinna
- Heimavinna
- Kynningar
- Hlustun
- Talþjálfun

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Möguleiki á að fá léttari léttlestrabækur
- Málfræði A,B,C fyrir nemendur sem þurfa betri grunn
- Getumiklir nemendur geta verið í fjarnámi í framhaldsskóla
- Auka ítarefni fyrir getumeiri nemendur

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- Ástundun í tíma metin
- Að nemandi geti nýtt þekkingu sína við ýmis verkefni

- Að nemandi geti unnið sjálfstætt
- Að nemandi getur unnið með öðrum
- Að nemandi beri ábyrgð á heimanámi sínu

b. Náms hæfni:

- Skrifleg próf
- Hlustunarpróf
- Hópverkefni
- Fyrirlestrar
- Kynningar
- Ritanir
- Munnleg próf
- Ritgerð

2.2. Danska

Tímafjöldi: 4 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Lestur, frjáls ritun úr frá málfræði reglum, strýð ritun. Þýðingar, vinnubókarverkefni, Port Folie bækur. Málfræðiafingar. Ýmiskonar hlustunarverkefni, talþjálfun.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Ekko Les og Vinnubók, Grammatik bók og vinnuhefti, tungumála app á snjallsíma. Gagnvirk verkefni á vef. Þýðingar úr lesbókum. Danskar kvikmyndir notað sem hlustunarefni. Ýmiskonar fræðsluþættir frá danska sjónvarpinu, fjölbreytt fréttatengt efni.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

Strýð töfluútlitun. Nemendur spreyta sig og kynna unnin verkefni undir leiðsögn kennara. Para og hópavinna. Hringekja.

Í náminu er áðurnefndum aðferðum beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námsmat, Einstaklings skilaverkefni. Vinnubókarskil. Munnlegt próf. Bókleg próf. Skil

3. List- og verkgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í list- og verkgreinum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrr en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggi alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum.

a. Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum	Þ	L	V
Heimilisfræði:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matreitt og bakað eftir fjölbreyttum uppskriftum með áherslu á hagkvæmni, nýtni og sköpunargleði. • Farið eftir leiðbeiningum um hreinlæti og þrif tengdu heimilishaldi. • Tjáð sig um heilbrigða lífshætti og tengsl þeirra við heilsufar og ábyrgð hvers og eins á eigin heilsu. • Sett viðfangsefni heimilisfræðinnar í samhengi við jafnrétti, neytendamál, umhverfismál og sjálfbærni. • Greint frá helstu slyshættum tengdum heimilishaldi og viðbrögðum við þeim. • Sagt frá íslenskri og erlendri matarmenningu og matreitt ýmsa rétti. • Tjáð sig á einfaldan hátt um jákvæð samskipti og samvinnu. 			
Textílmenn:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <p><i>Ekki er kennd textílmenn í 10. Bekk veturinn 2014-2015</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beitt mismunandi aðferðum textílgreinarinnar við úrvinnslu hugmynda, munstra og verkefna. • Beitt réttum vinnubrögðum og meðhöndli áhöld, verkfæri og vélar af öryggi. • Unnið með snið og uppskriftir, tekið mál, áætlað stærðir og efnisþörf. • Nýtt margvíslega miðla til að afla upplýsinga. 			
Hönnun og smíði:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • valið og notað rétt helstu verkfæri og mælitæki • sýnt frumkvæði og vönduð vinnubrögð • útskýrt hugmyndir sínar með því að rissa upp málsetta vinnuteikningu • unnið eftir hönnunarferli frá hugmynd að lokaafurð • beitt líkamanum rétt við vinnu sína og sýnt ábyrgð í umgengni og farið eftir reglum í smíðastofunnar • valið viðeigandi efni sem hæfa verkefnum 			
Myndmennt:	Við lok árgangs geti nemandi:			

<p>Ekki er kennd myndmennt í 10. bekk í Lækjarskóla skólaárið 2014-2015</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efnisflokkur 4, hæfnifniviðmið 1 • Efnisflokkur 4, hæfnifniviðmið 2 • Efnisflokkur 4, hæfnifniviðmið 3 o.s.frv. 			
<p><i>Tónmennt:</i> Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekki er kennd tónmennt í 10. bekk í Lækjarskóla skólaárið 2014-2015 			
<p><i>Menningarlæsi:</i> Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hagnýtt þá sérhæfðu leikni og þekkingu sem hann hefur öðlast á skapandi hátt og sýnt frumkvæði • Tekið þátt í samvinnu með sameiginlegt markmið hópsins að leiðarljósi • Skipulagt vinnu sinna með sjálfbærni í huga • Beitt þeirri tækni sem námsgreinin býr yfir á sjálfstæðan hátt • Sett verkefni sín í menningarlegt samhengi • Sýnt frumkvæði í góðri umgengi og frágang á vinnusvæði 			

b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið um hæfni nemanda í lok námsins og mynda grunn að mati á námi hans eftir skólaárið, hvort sem matið er fyrir námssviðið í heild sinni eða einstakar námsgreinar innan þess. Skóla er þó í sjálfvald sett hvort hvernig hann notast við matsviðmiðin og hvort hann notar þennan matskvarða (A-D) fyrr en í 10. bekk:

Matskvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni í list- og verkgreinum
A	
B	
C	
D	Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.

c. Grunnþættir menntunar í list- og verkgreinum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í list- og verkgreinum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> • Stuðlað er að heilbrigði og velferð, heilsueflingu og velfarnaði nemenda, sérstaklega að andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra. • Stuðla skal að jákvæðum skólabrag og heilsueflandi umhverfi og hlúð að þroska og heilbrigði nemenda. • Lögð er áhersla á að nemendur fái fræðslu sem stuðlar að heilsusamlegu fæðuvali. • Að nemendur fái fræðslu og stuðning sem stuðli að því að þeir geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum við eigið heilbrigði.
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Að nemendur þroskist á eigin forsendum, rækti hæfileika sína og lifi ábyrgu og skapandi lífi í frjálsum og víðsýnu samfélagi. • Jafnframt læri að sýna skilning umburðalyndi og jafnræði. • Stuðla skal að því að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. • Fræða nemendur um stöðu kynjanna í nútíma samfélagi og búa þá jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, jafnt í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi. • Leggja áherslu á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> • Undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi. • efla gagnrýna hugsun og ígrundun um gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. • Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af • íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. • Áhersla lögð á virkt samstarf bæði innan skólasamfélags og við grenndarsamfélag.
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> • Að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegu miðla sem völ er á. • Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. • Nemendur séu talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. • Nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra.

	<ul style="list-style-type: none"> • Nemendur séu upplýsingalæsir og geti vegið og metið upplýsingar með gagnrýnum hætti. • Að nemendur geti lesið í aðstæður og geti sett sig í spor annarra.
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> • Er að gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við samspil umhverfis, félagslegra þátta og efnahags. • Umhverfisvitund eflid með þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs. • Nemendur geri sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none"> • Örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra. • Opna fyrir sköpun í öllu starfi sem byggir á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem gefa sífellt nýja möguleika. • Nemendur skulu fá tækifæri til að vera skapandi og nýta sköpunarhæfni sína og áhersla er lögð á sköpunarferlið sjálft ekki síður en afrakstur sköpunarinnar. • Áhersla er lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit.

A. hluti:

3.1. Sviðslistir – dans og leiklist

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Viðfangsefni 1 (taka mið af áherslum einstakra námssviða og ekki er hægt að tilgreina hér)*
- *Viðfangsefni 2 o.s.frv.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Námsgagn 1*
- *Námsgagn 2 o.s.frv.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- aðferð 1
- aðferð 2 o.s.frv.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

b. Námsþæfni:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

3.2. Sjónlistir - myndmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

Ekki er kennd myndmennt í 10. bekk í Lækjarskóla skólaárið 2014-2015

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Viðfangsefni 1 (taka mið af áherslum einstakra námssviða og ekki er hægt að tilgreina hér)*
- *Viðfangsefni 2 o.s.frv.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Námsgagn 1*
- *Námsgagn 2 o.s.frv.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- aðferð 1
- aðferð 2 o.s.frv.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

b. Námsþæfni:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

3.3. Tónmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Viðfangsefni 1 (taka mið af áherslum einstakra námssviða og ekki er hægt að tilgreina hér)*
- *Viðfangsefni 2 o.s.frv.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Námsgagn 1*
- *Námsgagn 2 o.s.frv.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- aðferð 1
- aðferð 2 o.s.frv.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

b. Námsþæfni:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

B. hluti:

3.4. Heimilisfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 2 x 40 mínútu tímar (kennslustundir á viku að jafnaði yfir hálf t skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Matreitt einfaldar og hollar máltíðir*
- *Unnið sjálfstætt*
- *Næringarfræði*
- *Hreinlæti og frágangur*
- *Meðferð og geymsla matvæla*
- *Umhverfisvitund*
- *Matarmenning þjóða*
- *Mælingar og skammtastærðir*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Uppskriftir fyrir unglíngastig (Námsgagnastofnun)
- Ýmsar uppskriftir af veraldarvefnum
- Eldavél, ofn, helstu eldhúshöld

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Hópinnlögn
- Einstaklingsvinna, hópa- og paravinna
- Verkleg verkefni
- Skrifleg verkefni

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Sýnikennsla
- Einstaklingskennsla
- Einstaklingsvinna, hópa- og paravinna

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *Frumkvæði*
- *Sjálfstæði*
- *Vönduð vinnubrögð*
- *Fer eftir fyrirmælum*
- *Samvinna*
- *Sjálfsmat*
- *Einkunn gefin í lok vetrar*

3.5. Hönnun og smíði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Handverkspættir
- Heiti áhalda
- Efnisfræði
- Öryggismál og umgengni

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Tæki og áhöld greinarinnar
- Efni frá kennara
- Bækur og blöð
- Fjölbreyttur efniviður

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Kynning*
- *Innlagnir*
- *Kveikja*
- *Umræður*
- *Sýnikennsla*
- *Nemendur spreyta sig á viðfangsefninu og fá endurgjöf frá kennara*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *leið 1*
- *leið 2 o.s.frv.*

b. Náms hæfni:

- *leið 1*
- *leið 2 o.s.frv.*

3.6. Textílmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 0 tími (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Viðfangsefni 1 (taka mið af áherslum einstakra námssviða og ekki er hægt að tilgreina hér)*
- *Viðfangsefni 2 o.s.frv.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Námsgagn 1*
- *Námsgagn 2 o.s.frv.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

- *Kynning*
- *Innlagnir*
- *Kveikja*
- *Umræður*
- *Sýnikennsla*
- *Nemendur spreyta sig á viðfangsefninu og fá endurgjöf frá kennara*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *leið 1*
- *leið 2 o.s.frv.*

b. Námsþæfni:

- *Verkefnaskil*
- *Frumkvæði*
- *Sjálfstæði*
- *Vönduð vinnubrögð*
- *Fer eftir fyrirmælum*
- *Sjálfsmat*
- *Ástundun*

4. Náttúrugreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í náttúrugreinum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrr en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggi alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum.

a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum	P	L	H
<i>Geta til aðgerða:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tekið rökstudda afstöðu til málefna og komið með tillögur um hvernig megi bregðast við breytingum en um leið tekið mið af því að í framtíðinni er margt óvísst og flókið Greint stöðu mála í eigin umhverfi og aðdragenda þess, í framhaldi skipulagt þátttöku í aðgerðum sem fela í sér úrbætur Tekið þátt í og útskýrt reynslu sína og af niðurstöðum af þátttökum í aðgerðum sem varða náttúru og samfélag Greint hvernig þættir eins og tæknistig, þekking, kostnaður og grunnkerfi samfélagsins hafa áhrif á hvaða lausn viðfangsefna er valin hverju sinni 			
<i>Nýsköpun og hagnýting þekkingar:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tekið þátt í skipulagi og unnið eftir verk- og tímaáætlun hóps Gert grein fyrir því hvernig niðurstöður rannsókna hafa haft áhrif á tækni Dregið upp mynd af því hvernig menntun, þjálfun, starfsval og áætlanir um eigin líf tengjast breytingum á umhverfi og tækni 			
<i>Gildi og hlutverk vísinda og tækni:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Metið gildi þess að upplýsingum um vísinda- og tækniþróun sé miðað á skýran hátt Beitt algengustu hugtökum og heitum í náttúrugreinum unglingsstigs Skýrt með dæmum hvernig náttúruvísindi, tækni, heimsmynd og náttúran hafa áhrif hvert á annað Unnið með samþætt viðfangsefni með vinnubrögðum náttúrugreina og tekið gagnrýna afstöðu til siðferðilegra þátta tengdum náttúru, umhverfi, samfélagi og tækni 			
<i>Vinnubrögð og færni:</i>	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Framkvæmt og útskýrt sérhannaðar eða eigin athuganir inni og úti. Lesið texta um náttúrufræði sér til gags, umorðað hann og túlkað myndefni honum tengt. Aflað sér upplýsingar um náttúruvísindi úr heimildum 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Beitt vísindalegum vinnubrögðum • Gefið skýringar á og rökrætt valið efni úr athugunum og heimildum, kannað áræðanleika heimilda. • Dregið ályktanir af gögnum og gefið ólíkar skýringar með því að nota ólík sjónarhorn 			
Ábyrgð á umhverfinu:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekið eftir og rætt atriði í umhverfi sínu, gert grein fyrir áhrifum þeirra á lífsgæði og náttúru, sýnt umhverfinu umhyggju og rökrætt skoðun á því. • Skoðað og skráð atburði eða fyrirbæri sem sem snerta samspil manns og umhverfis • Rætt af skilningi eigin lífssýn og ábyrgð innan samfélags og tekið dæmi úr eigin lífi. • Sýnt fram á getu til að vinna að úrbótum í eigin sveitarfélagi • Geta tekið þátt í að skoða og skilgreina stöðu umhverfismála á heimsvísu og rætt markmið til úrbóta 			
Að búa á jörðinni:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skipulagt, framkvæmt og gert grein fyri athugunum á námsþáttum • Geta útskýrt og rætt ástæður náttúruverndar • Útskýrt breytingar á landnotkun og tengsl þeirra við jarðvegseyðingu og orkuframleiðslu • Geti útskýrt árstíðabundið veðurlag og loftslagsbreytingar, ástæður og afleiðingar 			
Lífsskilyrði manna:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lýst hringrás efna í náttúrunni, útskýrt ljóstíllíf og bruna • Útskýrt hvernig einstaklingur geti stuðlað að eigin velferð með ábyrgri neyslu og hegðun • Útskýrt hvað einkennir lífsskilyrði manna og hvað felst í því að taka ábyrgð á eigin heilsu. • Geta rökrætt umhverfismál frá ólíkum sjónarhornum • Lýst hringrás efna og flæði orku í náttúrunni, útskýrt ljóstíllíf og bruna og gildi þeirra 			
Náttúra Íslands:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gert grein fyrir eigin athugunum á lífverum, hegðun þeirra og búsvæðum • Útskýrt þarfir ólíkra lífvera í ólíkum vistkerfum • Tekið dæmi af og útskýrt forvarnir, sem eru skipulagðar vegna náttúruhamfara. • Útskýrt hugmyndir um náttúruval, hæfni, aðlögun og arfbundinn breytileika • Lýst ólíkum leiðum við framleiðslu, dreifingu og nýtingu orku á Íslandi 			
Heilbrigði umhverfisins:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gert grein fyrir verndun og nýtingu náttúruauðlinda í tengslum við sjálfbæra þróun • Sagt fyrir um þjónustu sem náttúrulegir ferlar veita 			

	<ul style="list-style-type: none"> Rætt á gagnrýnin hátt framleiðslu, flutning og förgun efna 			
Samspil vísinda, tækni og þróunnar í samfélaginu:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fjallað á gagnrýninn hátt um aukaefni í mat og aðferðir til að auka geymsluþol matvæla Útskýrt forsendur vistvænnar hönnunar Útskýrt mismunandi tegundir geislunar sem notuð er í lækningum og fjarskiptum Útskýrt einfaldar rafrásir og tengsl rafmagns og segulmagns Skýrt tengsl mannfjöldapróunnar við framleiðslu og dreifingu matvæla og þátt líftækninnar í þeim tengslum. 			

b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið um hæfni nemanda í lok námsins og mynda grunn að mati á námi hans eftir skólaárið, hvort sem matið er fyrir námssviðið í heild sinni eða einstakar námsgreinar innan þess. Skóla er þó í sjálfsvald sett hvort hvernig hann notast við matsviðmiðin og hvort hann notar þennan matskvarða (A-D) fyrr en í 10. bekk:

Matskvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni á námssviðinu
A	
B	
C	
D	Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.

c. Grunnþættir menntunar í náttúrugreinum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar Lækjarskóla í náttúrugreinum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> • Stuðlað er að heilbrigði og velferð, heilsueflingu og velfarnaði nemenda, sérstaklega að andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra. • Stuðla skal að jákvæðum skólabrag og heilsueflandi umhverfi og hlúð að þroska og heilbrigði nemenda. • Lögð er áhersla á að nemendur fái fræðslu sem stuðlar að heilsusamlegu fæðuvæði. • Að nemendur fái fræðslu og stuðning sem stuðli að því að þeir geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum við eigið heilbrigði.
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Að nemendur þroskist á eigin forsendum, rækti hæfileika sína og lifi ábyrgu og skapandi lífi í frjálsum og víðsýnu samfélagi. • Jafnframt læri að sýna skilning umburðalyndi og jafnræði. • Stuðla skal að því að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. • Fræða nemendur um stöðu kynjanna í nútíma samfélagi og búa þá jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, jafnt í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi. • Leggja áherslu á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> • Undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi. • efla gagnrýna hugsun og ígrundun um gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. • Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af • íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. • Áhersla lögð á virkt samstarf bæði innan skólasamfélags og við grenndarsamfélag.
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> • Að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegra miðla sem völ er á. • Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. • Nemendur séu talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. • Nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra. • Nemendur séu upplýsingalæsir og geti vegið og metið upplýsingar með gagnrýnum hætti. • Að nemendur geti lesið í aðstæður og geti sett sig í spor annarra.

SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none">• Er að gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við samspil umhverfis, félagslegra þátta og efnahags.• Umhverfisvitund eflað með þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs.• Nemendur geri sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none">• Örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra.• Opna fyrir sköpun í öllu starfi sem byggir á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem gefa sífellt nýja möguleika.• Nemendur skulu fá tækifæri til að vera skapandi og nýta sköpunarhæfni sína og áhersla er lögð á sköpunarferlið sjálft ekki síður en afrakstur sköpunarinnar.• Áhersla er lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit.

4.0. Náttúrufræði

(ef 4.0 náttúrufræði er valin í bekknum/árganginum er öðrum námsgreinum námssviðsins sjálfkrafa sleppt – þessari línu eytt)

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Hinar ýmsu myndir orkunnar*
- *Varmaorka*
- *Rafmagn*
- *Segulmagn*
- *Hljóð*
- *Ljós*
- *Kjarnorka*
- *Ljóstillífur – bruni*
- *Vistfræði*
- *Umhverfismennt – gróðurhúsaáhrif, ósón, lofmengum*
- *Sjálfbærni*
- *Vistvæn nýting*
- *Lífræn ræktun*
- *Erfðafræði*
- *Dexíríbósómkjarnsýrur – litningar*
- *Lögmál erfða*
- *Erfðagallar*
- *Erfðatækni*
- *Þróun lífs*
- *Þróunarkenning*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Eðlisfræði 2 og 3*
- *Maður og náttúra*
- *Dreifiblöð frá kennara*
- *Fræðslumyndir*
- *Veraldarvefurinn, s.s. youtube, og ýmsar sérhæfðar síður tengdar námsefni*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- innlagnir
- verkefnavinna
- þaraverkefni
- framsögur
- hópaverkefni
- myndbönd
- tilraunir
- lestur

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Metið eftir aðstæðum hverju sinni.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- Tjáning og miðlun
- Skapandi og gagnrýnin hugsun
- Sjálfstæði og samvinna
- Nýting miðla og upplýsinga
- Ábyrgð og mat á eigin námi

b. Náms hæfni:

- Geta til aðgerða
 - Námsmat
 - Hópavinna
 - Fyrirlestrar
 - Paravinna
 - Sjálfsmat
- Nýsköpun og hagnýting þekkingar
 - Námsmat
 - Tilraunir
 - Verkefnavinna
- Gildi og hlutverk vísinda og tækni
 - Námsmat
 - Verkefnavinna
 - Kannanir
 - Hópavinna
 - Fyrirlestrar
- Vinnubrögð og færni
 - Námsmat
 - Vinnubækur

- Skilaverkefni
- kannanir
- Tilraunir
- Símat
- Ábyrgð á umhverfinu
 - Námsmat
 - Verkefnavinna
 - Framsaga
- Að búa á jörðinni
 - Námsmat
 - Verkefnavinna
 - Paravinna
 - Hópverkefni
- Lífsskilyrði manna
 - Námsmat
 - Verkefnavinna
 - Könnun
- Náttúra Íslands
 - Námsmat
 - Framsaga
 - Hópaverkefni
- Heilbrigði umhverfisins
 - Námsmat
 - Framsögur
 - Hópverkefni
- Samspil vísinda, tækni og þróunar í samfélaginu
 - Námsmat
 - Hópverkefni

5. Samfélagsgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í samfélagsgreinum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrr en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggi alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum/árgöngum.

a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum	B	L	V
REYNSLUHEIMUR <i>Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann:</i>	<i>Við lok árgangs geti nemandi:</i> <ul style="list-style-type: none"> sýnt fram á skilning á mikilvægi þess að bera virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, fyrir mannréttindum, félagslegu réttlæti, jöfnuði og helgi mannlegs lífs, ígrundað víxlverkun samfélags, stjórn mála, náttúru, trúar og lífsviðhorfa í tímans rás, í samhengi nærsamfélags og hnattvæðingar aflað sér, hagnýtt, ígrundað og metið upplýsingar um menningar- og samfélagsmálefni, sem birtast í munnlegum flutningi, samræðum, texta og myndrænum búningi, rökrætt mikilvæg hugtök, sem notuð eru um menningar- og samfélagsmálefni greint mynstur mannglegra athafna sem móta og breyta umhverfi og búsetuskilyrðum sýnt fram á þekkingu og gagnrýna sýn á tímabil, atburði, persónur, menningartengsl og þróunarferla á ýmsum tímum, sem vísað er til í þjóðfélagsumræðu séð hvernig sagan hefur mótast af umhverfisþáttum og samfélagsskipulagi, þjóðfélagsshreyfingum og hugmyndastefnum, viljaverkum og tilviljunum gefið skýringar á og rökrætt gerð og þróun íslensks þjóðfélags í ljósi innlendra og alþjóðlegra áhrifaþátta gert sér grein fyrir hlutverki og margbreytileika fjölskyldna og gagnkvæmum áhrifum innan hennar á mismunandi tímum og menningarsvæðum útskýrt mismunandi hugmyndir um gerð og framkvæmd lýðræðis útskýrt hlutverk helstu stofnana samfélagsins og uppbyggingu stjórnkerfisins og formleg tengsl Íslands við umheiminn útskýrt og rökrætt hugmyndir um velferðarsamfélagið og tengsl þess við stjórn mála, atvinnulíf og hugmyndastefnur greint hvernig stjórn mála og samfélagsgerð tengjast lífi einstaklinga tekið ábyrga afstöðu í eigin fjármálum og neyslu, verði gagnrýninn neytandi og geti sett sér markmið 			

	á grundvelli þekkingar á fjármálaumhverfi einstaklinga og samfélags og þeim tilboðum sem eru í boði,			
HUGARHEIMUR Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • hugleitt og tjáð hver hann er í augum sjálfs sín og annarra, útskýrt hvernig sjálfsmynd hans mótast af umhverfi og búsetu, stjórnámum og félagslegum aðstæðum, sögu og menningu, trúar- og lífsviðhorfum • rökstutt gildi jákvæðra lífsviðhorfa, dygða og gildismats, sem mikilvægs þáttar í heilbrigðri sjálfsvitund • beitt hugtökunum kyn, kynhneigð og kynhlutverk og útskýrt hvaða hlutverki þau þjóna í kyngervi einstaklinga og sjálfsmynd • gert sér grein fyrir eigin styrkleikum og veikleikum og tekið ákvarðanir á grunni þeirrar sjálfsþekkingar • vegið og metið áhrif fyrirmynda og staðalmynda á mótun sjálfsmyndar og hefur áræði til að móta eigin ímynd, lífsstíl og lífsskoðun á sjálfstæðan og ábyrgan hátt • lýst margbreytileika tilfinninga og bent á víxlverkun tilfinninga, hugsunar, hegðunar og samskipta • sýnt styrk til að bera ábyrgð á eigin lífi, lífsháttum og heilbrigði, • greint jákvæð og neikvæð áreiti og staðist þrýsting, sem stefnir heilsu og velferð fólks í voða • gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna og útskýrt fyrir öðru fólki mikilvægi þess • sett sig í spor fólks með ólíkan bakgrunn og viðhorf, á ýmsum stöðum og tímum • sett sér markmið og framtíðaráætlun, til að stefna að í framtíðinni í samræmi við eigin styrkleika og áhuga. 			
FÉLAGSHEIMUR Samskipti: Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tekið sjálfstæðan þátt í lýðræðislegu samstarfi og samræðu • útskýrt með dæmum margbreytileika mannlífsins og ólíkan bakgrunn fólks, borið virðingu fyrir frelsi fólks til mismunandi trúar, lífsgilda, skoðana og lífshátta • vegið og metið skoðanir og upplýsingar, brugðist við þeim á fordómalausum og réttisýnan hátt • fengist við samfélagsleg og siðferðileg málefni af mismunandi sjónarhólum • rökrætt stöðu sína sem þátttakandi í samfélaginu, réttindi, skyldur og gildismat, sýnt ábyrgð í samskiptum, umgengni og lífsháttum, m.a. með vísan til réttinda samkvæmt alþjóðasáttmálum • komið þekkingu sinni og viðhorfum á framfæri með fjölbreyttum og markvissum hætti, einn sér og í samstarfi við aðra • rökrætt gildi jafnréttis og mannréttinda á öllum sviðum samfélagsins og þekki almenn ákvæði um mannréttindi 			

<ul style="list-style-type: none"> • sýnt sjálfsaga, sjálfstraust og virðingu í margvíslegum samskiptum og samstarfi við ólíka einstaklinga • ígrundað eigin getu til aðgerða og gert sér grein fyrir afleiðingum gerða sinna eða aðgerðaleysis • útskýrt gildi reglna í samskiptum fólks í fjölskyldu, vinahópi og þjóðfélaginu í heild og tekið þátt í að móta slíkar reglur • tekið þátt í samfélagsmálum á ábyrgan hátt og beitt sér í málefnum sem varða almannaheill • sinnt velferð og hag samferðafólks síns. 			
--	--	--	--

b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið um hæfni nemanda í lok námsins og mynda grunn að mati á námi hans eftir skólaárið, hvort sem matið er fyrir námssviðið í heild sinni eða einstakar námsgreinar innan þess. Skóla er þó í sjálfsvald sett hvort hvernig hann notast við matsviðmiðin og hvort hann notar þennan matskvarða (A-D) fyrr en í 10. bekk:

Matskvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni í samfélagsgreinum
A	
B	
C	
D	Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.

c. Grunnþætti menntunar í samfélagsgreinum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í samfélagsgreinum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> • Stuðlað er að heilbrigði og velferð, heilsueflingu og velfarnaði nemenda, sérstaklega að andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra. • Stuðla skal að jákvæðum skólabrag og heilsueflandi umhverfi og hlúð að þroska og heilbrigði nemenda. • Lögð er áhersla á að nemendur fái fræðslu sem stuðlar að heilsusamlegu fæðuvali. • Að nemendur fái fræðslu og stuðning sem stuðli að því að þeir geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum við eigið heilbrigði.
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Að nemendur þroskist á eigin forsendum, rækti hæfileika sína og lífi ábyrgu og skapandi lífi í frjálsum og víðsýnu samfélagi. • Jafnframt læri að sýna skilning umburðalyndi og jafnræði. • Stuðla skal að því að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. • Fræða nemendur um stöðu kynjanna í nútíma samfélagi og búa þá jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, jafnt í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> • Undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi. • efla gagnrýna hugsun og ígrundun um gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. • Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af • íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. • áhersla lögð á virkt samstarf bæði innan skólasamfélags og við grenndarsamfélag.
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> • Að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegu miðla sem völ er á. • Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. • Nemendur séu talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. • Nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra. • Nemendur séu upplýsingalæsir og geti vegið og metið upplýsingar með gagnrýnum hætti. • Að nemendur geti lesið í aðstæður og geti sett sig í spor annarra.
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> • Er að gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við samspil umhverfis, félagslegra þátta og efnahags.

	<ul style="list-style-type: none">• Umhverfisvitund eflid með þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs.• Nemendur geri sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none">• Örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra.• Opna fyrir sköpun í öllu starfi sem byggir á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem gefa sífellt nýja möguleika.• Nemendur skulu fá tækifæri til að vera skapandi og nýta sköpunarhæfni sína og áhersla er lögð á sköpunarferlið sjálft ekki síður en afrakstur sköpunarinnar.• Áhersla er lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit.

5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- mannréttindi
- gagnkvæm virðing
- persónuréttur
- lífsgildi – lífsstíll

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Kompás – handbók um mannréttindi*
- *Ýmis gögn frá kennara*
- *Myndbönd*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *umræður*
- *verkefnavinna*
- *flutningur verkefna*
- *þaravinna*
- *hópvinna*
- *kynningar*
- *innlagnir*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *aðferð 1*
- *aðferð 2 o.s.frv.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- *leið 1*
- *leið 2 o.s.frv.*

5.2. Jafnrétti og lífsleikni

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- jafnrétti
- fjármálalæsi
- náms- og starfsfræðsla
- námstækni og prófkviði

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námstækni - vefur á netinu
- Stefnan sett! - Um náms- og starfsval
- Ýmis gögn frá kennara
- Myndbönd

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- umræður
- verkefnavinna
- flutningur verkefna
- þaravinna
- hópvinna
- kynningar
- innlagnir

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- aðferð 1
- aðferð 2 o.s.frv.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Námshæfni:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

5.3. Landfræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreininnar

Þjóðfélagsfræðin á að vekja nemendur til umhugsunar um stöðu sína, ábyrgð og tækifæri í þjóðfélaginu. Farið er í efni sem tengist einstaklingnum sjálfum s.s. Hver er ég? Hver eru réttindi mín og skyldur? Hverjir ráða í samfélaginu? Og hvernig erum við stödd í heiminum, við sem búum á Íslandi?

Tímafjöldi: 3 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- hugleiði hver hann er í augum sjálfs sín og annarra
- velti fyrir sér kostum og göllum þess að vera eins og „hinir“
- geti gert upp við sig hvað mestu máli skiptir í lífinu
- kanni hvað honum leyfist og leyfist ekki samkvæmt lögum og reglum, athugi hvernig reglunum er framfylgt og ræði réttmæti þeirra
- kynnist og hugleiði stjórnkerfi samfélagsins með því að athuga hverjir hafa mest að segja um ákveðin valin málefni
- hugleiði og skilgreini hvaða kosti og galla það hefur í för með sér að búa á Íslandi
- fjalli um valin málefni sem rætt er um í fjölmiðlum
- geti rætt um brýn málefni af tilfinningu og rökfestu

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- þjóðfélagsfræði

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlagnir
- Hópavinna
- Samvinnunám
- Leitarnám
- Einstaklingsnám
- Bókavinna
- Heimavinna

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- aðferð 1
- aðferð 2 o.s.frv.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

Tjáning og miðlun

- tjáð hugsanir sínar, hugmyndir og tilfinningar á skipulegan, skýran og viðeigandi hátt,
- brugðist með rökum við upplýsingum og hugmyndum sem eru á margvíslegu formi,
- tekið þátt í rökræðum um viðfangsefni og rökstutt mál sitt af yfirvegum og tekið tillit til ólíkra sjónarmiða,
- rætt á viðeigandi og skýran hátt um málefni þannig að áhugi viðmælenda sé vakinn,
- notað orðaforða á fjölbreyttan hátt og viðeigandi hugtök sem tengjast margskonar umfjöllunarefni,
- nýtt fjölbreyttar aðferðir við að miðla þekkingu sinni og leikni, skoðunum, hugsunum og tilfinningum á skipulegan og skýran hátt sem við á hverju sinni

Skapandi og gagnrýnin hugsun

- spurt rannsakandi spurninga
- skipulagt eigin áætlun og endurskoðað ferli við efnistöð og úrvinnslu verkefna,
- skilgreint og rökstutt viðmið um árangur,
- verið óhræddur að nýta sér mistök og óvæntar niðurstöður á gagnrýninn og skapandi hátt og séð í þeim nýja möguleika,
- tekið upplýsta afstöðu til gagna og upplýsinga, dregið ályktanir og skapað eigin merkingu,
- beitt mismunandi sjónarhornum, gagnrýninni hugsun við mótun og miðlun viðfangsefna á skapandi hátt.

Sjálfstæði og samvinna

- tekið frumkvæði í námi sínu og verið sjálfstæður og ábyrgur í vinnubrögðum,
- gert sér grein fyrir hvernig hann nýtir styrkleika sína og hefur skýra sjálfsmynd,
- unnið með öðrum og tekið á jákvæðan hátt þátt í samskiptum og lagt sitt af mörkum í uppbyggilegu samstarfi sem tengist námi og félagsstarfi innan skóla,
- verið leiðandi í samstarfi og borið ábyrgð í útfærslu leiða að sameiginlegum markmiðum,
- nýtt hæfni sína til að vera virkur og ábyrgur borgari í lýðræðislegu samfélagi,

- tekið leiðsögn og gagnrýni á uppbyggilegan hátt og að sama skapi sett eigin gagnrýni uppbyggilega fram.

Nýting miðla og upplýsinga

- nýtt fjölbreytta miðla og hjálpartæki á ábyrgan hátt við að leita upplýsinga og til stuðnings í námi sínu,
- notað sjálfstætt og í samvinnu með öðrum fjölbreytta miðla við skipulag, nýsköpun og þróun og framsetningu upplýsinga og hugmynda,
- sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga og heimilda og verið meðvitaður um siðferðislegt gildi ábyrgrar netnotkunar og tekur ábyrgð á eigin samskiptum á neti og netmiðlum.

Ábyrgð og mat á eigin námi

- gert sér grein fyrir hvernig hann getur hagnýtt sterkar hliðar sínar á skapandi hátt í námi og haft skýra sjálfsmynd,
- sett sér raunhæf markmið um frammistöðu og framvindu eigin náms, unnið eftir þeim og lagt mat á hvernig til hefur tekist,
- skipulagt og borið ábyrgð á eigin námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum aðalnámskrár, skipulagt og endurskoðað með tilliti til mats á árangri.

b. Náms hæfni:

- leið 1
- leið 2 o.s.frv.

6. Skólaíþróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í skólaíþróttum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrir en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggja alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum/árgöngum.

a. Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 10. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Heilsa og velferð	<ul style="list-style-type: none"> • nýtt sér æfingar sem efla líkamspól, hjarta- og blóðrásarkerfi • nýtt sér stöðluð þrekpróf til að byggja upp eigið þrek og líkamshreysti • þekkt og geti nýtt sér stöðluð próf til að meta eigin líkamshreysti og líkamspól • þekkt mikilvægi hreyfingar og umhirðu líkamans á eigin velferð og heilsu • þekki æfingar sem efla þol, kraft, hraða og viðbragð • þjálfað þrek og þol sitt á í gegnum ýmsar íþróttagreinar og leiki • iðkað íþróttir, leiki og útihlaup á skólalóð og í sínu nærsamfélagi • nýtt sér fjölbreyttar aðferðir og mismunandi íþróttagreinar til daglegarar hreyfingar • sagt frá hvernig og af hverju mikilvægt er að hafa jákvætt viðhorf í íþróttatímum • rætt um jákvæða sjálfsmynd og fjölbreytta möguleika til hreyfingar

Efnisþáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 10. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Hreyfing og afkastageta	<ul style="list-style-type: none"> • sýnt leikni og þekkingu í undirstöðuatriðum nýrra eða áður lærða hóp- og einstaklingsíþróttar sem stundaðar eru hér á landi • framkvæmt samsettar hreyfingar sem reyna á mismunandi vöðvahópa • nýtt sér stöðluð próf til að meta þrek og hreysti, lipurð og samhæfingu • sýnt og framkvæmt styrktaræfingar sem reyna á hámarksgetu og úthald í kyrrstöðu og hreyfingu • þekkt undirstöðuatriði helstu íþróttagreina sem stundaðar eru hér á landi • framkvæmt æfingar og leiki sem reyna á samsettar hreyfingar og efla samhæfingu • framkvæmt æfingar sem efla og reyna á gróf- og fínhreyfingar • stundað æfingar og leiki sem reyna á samhæfingu augna og handa eða mismunandi vöðvahópa • fundið farveg fyrir hreyfiþörf sína í fjölbreyttum æfingum og leikjum • upplifað hvernig íþróttir og leikir hafa jákvæð áhrif á líkam- og andlega vellíðan

Efnisþáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 10. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Félagslegir þættir og samvinna	<ul style="list-style-type: none"> • skýrt mikilvægi leikreglna, farið eftir þeim bæði í hóp- og einstaklingsíþrótt • þjálfast í að skipuleggja, framkvæma og bera ábyrgð á hópinnu sem snýr að íþróttum og leikjum • rætt um einelti og stríðni og brugðist við því á æskilegan hátt • tileinkað sér samvinnu og tillitssemi gagnvart samnemendum • öðlast enn frekari skilning og raunsætt mat á eignin getu og færni • tekist á við aðstæður í leikjum og æfingum þar sem veita þarf félaga eða félögum hvatningu • sýnt öðrum virðingu og umburðarlyndi í leik og starfi • gert sér grein fyrir gildi samvinnu í leik og keppni • upplifað jákvæða hvatningu til frekari íþróttaiðkunar

Efnisþáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 10. bekk Við lok árgangs geti nemandi
Öryggi og skipulag	<ul style="list-style-type: none"> • þekkt helstu reglur um umgengni og öryggi í íþróttahúsum og sundlaugum • fylgt settum reglum og brugðist á réttan hátt við fyrirmælum kennara- og starfsmanna íþróttahúsa og sundlauga • fylgt reglum í búningasklefum og baðaðstöðu • brugðist við óvæntum aðstæðum sbr. slys eða óhöpp í íþróttar eða sundtíma • umgengist áhöld og tæki á öruggan og ábyrgan hátt • farið eftir reglum sem snúa að umgengni í íþróttahúsum og sundlaugum • sýnt starfsfólki íþróttahúsa og sundlauga tillitssemi og virðingu

b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í skólaíþróttum

Eftirfarandi viðmið um hæfni nemanda í lok námsins og mynda grunn að mati á námi hans eftir skólaárið, hvort sem matið er fyrir námssviðið í heild sinni eða einstakar námsgreinar innan þess. Skóla er þó í sjálfsvald sett hvort hvernig hann notast við matsviðmiðin og hvort hann notar þennan matskvarða (A-D) fyrr en í 10. bekk:

Matskvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni í skólaíþróttum
A	
B	
C	
D	Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.

c. Grunnþættir menntunar í skólaíþróttum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í skólaíþróttum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar Að nemandi
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> • hreyfi sig alla daga vikunnar. • taki þátt í æfingum og leikjum sér til ánægju ásamt því að efla eigið líkamshreysti. • taki þátt í íþróttum og sundi til að efla félagsleg tengsl og samvinnu við samnemendur. • taki ábyrgð á eigin heilsu og skilji mikilvægi svefns, rétttrar næringar og daglegrar hreyfingar.
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> • stundi fjölbreytta hreyfingu s.s. íþróttir, sund eða útvist sem eru án fordóma á skólatíma og í nærsamfélagi. • hafi fengið kynningu á sem flestum íþróttagreinum. • fái tækifæri, óháð kyni, til að njóta styrkleika sinna í íþróttum og sundi og ýta þar með undir jákvæða sjálfsmýnd nemenda
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> • fái tækifæri að velja sér æfingu eða leiki sem hann hefur áhuga á og er við hæfi. • hafi tækifæri til að koma með tillögur að æfingum eða leikjum eða hafa áhrif á skipulag kennslu þegar við á. • hafi jafnan rétt á við aðra að stunda hreyfingu í að minnsta kosti þrisvar í viku, 40 mínútur í hvert skipi.
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> • þekki áhrif þjálfunar á helstu líffæri eins og hjarta og lungu en einnig á vöðva- og taugakerfið. • læri að taka sigri jafnt sem tapi og sýni íþróttamannslega framkomu. • taki þátt í leikjum sem styrkja samvinnu og samskipti nemenda. • þekki og fylgi leikreglum og geti skorið úr ágreiningi ef upp kemur.
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> • fái tækifæri til að velja leik eða hreyfingu sem honum finnst áhugaverð og skemmtileg. • hafi jákvæða upplifun af íþróttaiðkun og skilji mikilvægi reglubundinnar hreyfingar. • sé meðvitaður um gildi æfinga og leikja, leggi sig ávallt fram og sé virkur og áhugasamur í íþróttatímum og sundi.
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none"> • fái tækifæri til að búa til, útskýra eða hanna reglur eða leik • fái tækifæri til að sjá um upphitun og skipuleggja kennslustund í íþróttum og sundi einn eða í hóp.

6.1. Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: Tvær 40 mín. kennslustundir á viku yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- **Grunnþættir líkams- og hreyfifroska**
 - Líkamsstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki
- **Líkams- og heilsurækt**
 - Styrktaræfingar, stöðvaþjálfun, útihlaup, þrekpróf, þolpróf
- **Knattleikir**
 - Knattspyrna, handknattleikur, körfuknattleikur, blak,
- **Spaðaiþróttir**
 - Badminton, tennis, bandý
- **Leikir**
 - Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, sparkó, samvinnuleikir, ratleikir
- **Áhaldafimleikar**
 - Gólfæfingar, stökk yfir hest / kistu / kubbur, sveiflur í köðlum
- **Frjálssar íþróttir**
 - Hlaup, stökk, köst, víðivangshlaup, boðhlaup
- **Sértækir námsþættir**
 - Skólamót í leikjum, íþróttagreinum, frjálsum, sundi, skólaprekmót, göngu- og hjólaferðir

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- **Áhöld í íþróttasal**
 - **Minni áhöld:** Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badminton flugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, combi sett, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur.
 - **Stærri áhöld:** Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppistöður, blak uppistöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet.
- **Áhöld í skóla og á skólalóð**
 - **Minni áhöld:** Boltar, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, mjúkir boltar, liðabönd, vesti, bandý kylfur.
 - **Stærri áhöld:** Klifurbrautir, rólur, mörk, gervigrasvöllur, körfuspjöld, yfir veggur.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- **Kennsla í íþróttahúsi**
 - **Íþróttasalur**
 - **Kennsla utanhúss**
 - **Skólalóð**
 - **Kennsla heima**
 - **Unnið með heilsudagbók í ákveðinn tíma**
 - Heilsudagbók tekur á daglegri hreyfingu, næringu og líðan
 - **Unnið er með skipulag þjálfunar (hreyfingar) í ákveðinn tíma**
 - Við upphaf kennsluárs
 - Um mitt kennsluár
 - Við lok kennsluár
- *Dagleg hreyfing borin saman milli tímabila*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Kennsluaðferðir**
 - *Sýnikennsla, vettvangsferðir, endurtekningaráæfingar, námsleikir, stöðvaþjálfun, áfangaðþjálfun, stöðugt þjálfunarálag, þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermileikir, kannanir, hópvinna.*
- **Kennsluaðferðir og leiðir**
 - *I pad og tengd tæki, hljóðkerfi*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

-

b. Námsþæfni:

- **Heilsa og velferð**
 - **Námsmat**
 - *Dagleg hreyfing (eyðublað)*
 - *Markmiðasetning og framfarir*
- **Hreyfing og afkastageta**
 - **Námsmat**
 - *Færni- og afkastagetupróf*
 - *Þolpróf (MSTF og/eða YOYO-hlaupapróf)*
- **Félagslegir þættir og samvinna**
 - **Námsmat**
 - *Virgni í kennslustundum, þátttaka í tímum vetrarins, færni*
- **Öryggi og skipulag:**
 - **Námsmat**
 - *Að fara eftir reglum, m.a. öryggisreglum í íþróttahúsi*
 - *Að fylgja fyrirmælum kennara og starfsmanna*

6.2. Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: Ein 40 mínútna kennslustund að jafnaði á viku yfir skólaárið.

Áhersla er lögð á að nemandi þjálfist og öðlist aukna færni í mismunandi sundaðferðum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í sundi eru:

- **Grunnþættir líkams- og hreyfiproska**
 - Að nemandi þjálfist í æskilegri líkamsstöðu í vatni og líkamsbeitingu, samhæfingu, liðleika, þoli, krafti, viðbragðs og hraða auk almennrar vatnsaðlögunar
- **Bringusund**
 - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli, öndun, armtaki og fótataki.
 - Að nemandi geti synt bringusund í 20 mínútur (viðstöðulaust)
 - Lágmarksvegalegnd 600m
 - Að nemandi geti synt 50 metra stílsund
- **Skólabaksund**
 - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli og samhæfingu í armtaki og fótataki.
- **Skriðsund**
 - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli öndun, armtaki og fótataki.
 - Að nemandi geti synt 50 m skriðsund undir ákveðnum lágörkum
 - Drengir; 56,0 sek.
 - Stúlkur; 61,0 sek.
- **Baksund**
 - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli, armtaki og fótataki.
 - Að nemandi geti synt 50 m baksund undir ákveðnum lágörkum
 - Drengir; 64,0 sek.
 - Stúlkur; 70,0 sek.
- **Flugsund**
 - Að nemandi nái tókum á legu, takti, rennsli, armtaki og fótataki.
 - Að nemandi geti synt 25 m flugsund undir ákveðnum lágörkum
 - Drengir; 31,0 sek.
 - Stúlkur; 33,0 sek.
- **Kafsund, köfun og stungur**
 - Að nemandi þjálfist í kafsundi, köfun og stungum.
 - Að nemandi geti synt 12 metra kafsund, stílsund
- **Lifgunaraðferð**
 - Nemandi þjálfist í lifgunaraðferð. Lifgun skal ekki meta til einkunnar. Prófdómari fullvissar sig um að lifgunaraðferð hafi verið kennd og að nemendur kunnir grundvallaratriðin. Kennsla getur farið fram í öðrum kennslustundum en skólasundi. Prófdómari getur spurt nemendur um einstök atriði lifgunaraðferðar.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- **Áhöld í sundlaug**
 - *Kútar, núðlur, flotbelti, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlið, gjarðir, dýnur, boltar, björgunardúkkar*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- **Kennsla fer fram í**
 - *Sundlaug ()*
 - *Sundhöll ()*
 - *Unnið með sundkennsluleiðbeiningar í ákveðinn tíma til að styðja við nemendur til að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:*
 - *Við upphaf kennsluárs*
 - *Um mitt kennsluár*
 - *Við lok kennsluár*
 - *Dagleg hreyfing borin saman milli tímabila*
 - **Heimanám (foreldrar)**
 - *Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.*
- Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:
- **Kennsluaðferðir**
 - *Sýnikennsla, endurtekning, leikir, þolþjálfun, þrautabrautir, hópvinna, samvinna, sköpun*
 - **Kennsluaðferðir og leiðir**
 - *iPad og tengd tækni, kennslutafla á bakka*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

-

b. Námsþæfni:

- **Heilsa og velferð;**
 - *Námsmat*
 - *Dagleg hreyfing - Sundferðir (eyðublað)*
 - *Markmiðasetning og framfarir*
- **Hreyfing og afkastageta;**
 - *Námsmat*
 - *Tæknileg útfærsla sundgreina*
 - *8. sundstig*
- **Félagslegir þættir og samvinna;**
 - *Námsmat*
 - *Virgni í kennslustundum*
 - *Viðhorf*
 - *áhugi*
- **Öryggi og skipulag;**
 - *Námsmat*
 - *Að fara eftir reglum á sundstöðum*

7. Stærðfræði

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í stærðfræði í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrr en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggi alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum/árgöngum.

a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni í stærðfræði	P	L	H
Að geta spurt og svarað með stærðfræði:	<p>Við lok 10. bekkjar geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> tjáð sig um stærðfræðileg efni. greint á milli skilgreininga og setninga, milli einstakra tilvika og alhæfingar. nýtt þekkingu sína til að kanna og ræða um stærðfræðileg hugtök, um tilgang og takmörk þeirra. sett upp, túlkað og gagnrýnt stærðfræðilegt líkan af raunverulegum aðstæðum. fundað rök fyrir og rætt um fullyrðingar og niðurstöður í stærðfræði. 			
Að kunna að fara með tungumál og verkfræði stærðfræðinnar:	<p>Við lok 10. bekkjar geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> notað hugtök og táknmál stærðfræðinnar rætt um lausnir og nýtt hjálpartæki til stærðfræðilegra verka lesið úr táknmáli stærðfræðinnar tjáð sig um stærðfræðileg efni munnlega, skriflega og myndrænt valið og notað margvíslega tæki og gert sér grein fyrir möguleikum þeirra og takmörkunum. 			
Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar:	<p>Við lok 10. bekkjar geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> unnið skipulega einn og í samvinnu við aðra að því að greina, túlka, setja fram tilgátur, finna lausnir og kynna niðurstöður sínar tekið þá í að skipuleggja fjölbreyttar lausnaleyðir undirbúið og flutt munnlegar kynningar tekist á við verkefni úr umhverfinu og samfélaginu, þar sem m.a. þarf að afla upplýsinga lesið stærðfræðilegan texta, skilið og tekið afstöðu til upplýsinga sem settar eru fram á táknmáli stærðfræðinnar. 			
Tölur og reikningur:	<p>Við lok 10. bekkjar geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> notað rauntölur og reiknað með ræðum tölum gefið dæmi um mismunandi framsetningu hlutfalla og brota skýrt samband milli almennra brota, tugabrota og prósentu leyst viðfangsefni sem eru sprottin úr daglegu lífi og umhverfi nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna og notað þá þekkingu við útreikninga og mat þeirra 			

Algebra:	Við lok 10. bekkjar geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> • unnið með talnarunur og rúmfræðimunstur • leyst jöfnur og einfaldar ójöfnur • ákvarðað lausnir á jöfnum og jöfnuhneppum með myndritum 			
Rúmfræði og mælingar:	Við lok 10. bekkjar geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> • nýtt einslögun, hornareglur og hnitakerfi • notað mælikvarða og unnið með einslaga form • útskýrt reglu Pýþagórasar og unnið með hana • þekkja reglu um hornasummu í marghyrningi • mælt ummál, flöt og rými • túlkað jöfnur í hnitakerfi og notað teikningar í hnitakerfi til að leysa þær 			
Tölfræði og líkindi:	Við lok 10. bekkjar geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> • notað tölfræðihugtök til setja fram, lýsa, skýra og túlka gögn • skipulagt og framkvæmt einfaldar tölfræðikannanir • lesið sér til gagns ýmsa tölfræði, t.d. í fjölmiðlum 			

b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið um hæfni nemanda í lok námsins og mynda grunn að mati á námi hans eftir skólaárið, hvort sem matið er fyrir námssviðið í heild sinni eða einstakar námsgreinar innan þess. Skóla er þó í sjálfsvald sett hvort hvernig hann notast við matsviðmiðin og hvort hann notar þennan matskvarða (A-D) fyrr en í 10. bekk:

Matskvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni í stærðfræði
A	
B	
C	
D	Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.

c. Grunnþættir menntunar í stærðfræði

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar Lækjarskóla í stærðfræði:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	Meginmarkmið menntunar um heilbrigði og velferð er að stuðla að heilsueflingu og velfarnaði nemenda, einkum andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra. Stuðla skal að jákvæðum skólabrag og heilsueflandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að þroska og heilbrigði nemenda á sem víðtækastan hátt. Lögð er áhersla á að nemendur fái markvisst hreyfiuppeldi og fræðslu sem stuðlar að heilsusamlegufæðuvali. Áhersla er einnig lögð á að nemendur fái hollan og fjölbreyttan mat og nægan tíma til að nærast. Enn fremur að nemendur fái fræðslu og stuðning semstuðli að því að þeir geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum viðeigið heilbrigði.
JAFNRÉTTI:	Meginmarkmið jafnréttismenntunar er að veita öllum tækifæri til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sín og lifa ábyrgu og skapandi lífi í frjálsu og víðsýnu samfélagi í anda skilnings, umburðarlyndis og jafnræðis. Stuðla skal að því að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. Lækjarskóli er skóli margbreytileikans og er lögð áhersla á að hver og einn nemandi fái að njóta sín miðað við eigin þroska, sérstöðu, þarfir, áhuga og styrkleika. Efla skal skilning nemenda á stöðu kynjanna í nútíma samfélagi og búa nemendur jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, hvort heldur sem er í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi. Í öllu skólastarfi skal leggja áhersla á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins s.s. ólíkri menningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	Meginmarkmið lýðræðis- og mannréttindamenntunar er að undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi. Stuðla skal að því að efla gagnrýna hugsun og ígrundun um gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. Áhersla er lögð á að hversdagslegir starfshættir í skólanum séu byggðir á lýðræði og virðingu fyrir manngildi hvers og eins. Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af íslenskri löggjöf og alþjóðasamningum. Enn fremur er lögð áhersla á virkt samstarf bæði innan skólasamfélagsins og við grenndarsamfélagið, þar á meðal æskulýðs- og íþróttafélög
LÆSI:	Meginmarkmið læsis er að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegu miðla sem völ er á. Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. Nemendur séu talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. Áhersla skal lögð á að nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra. Nemendur séu upplýsingalæsir og geti aflað sér upplýsinga á margvíslegum hátt, vegið þær og metið með gagnrýnum hætti. Þar sem umhverfi okkar mótast æ meir af vísindum og tækni þarf að efla vísindalæsi meðal nemenda þannig að þeir geti tekið þátt í rökræðum

	um vísindaleg málefni. Enn fremur skal leggja áherslu á tilfinningalæsi nemenda, að nemendur geti lesið í aðstæður og geti sett sig í spor annarra.
SJÁLFBÆRNI:	Meginmarkmið sjálfbærnimenntunar er að gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við viðfangsefni sem lú ta að samspili umhverfis, félagslegra þátta og efnahags. Stuðla skal að aukinni umhverfisvitund með því að efla þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs. Nemendur geri sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.
SKÖPUN:	Meginmarkmið sköpunar í skólastarfi er að örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra. Stuðla skal að sköpun í öllu starfi og öllum námsgreinum sem byggir á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem opna sífellt nýja möguleika. Nemendur skulu fá tækifæri til að vera skapandi og njóta sköpunarhæfni sinnar sem víðast í skólastarfinu þar sem áhersla er lögð á sköpunarferlið sjálft ekki síður en afrakstur sköpunarinnar. Áhersla er enn fremur lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit sé einkennandi fyrir vinnubrögð á flestum sviðum skólastarfsins

7.0. Stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 6 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Líkindareikningur
- Ferningar og ferningsrætur
- Þýðagórasarreglan
- Rúmmálsfræði
- Stærðfræði í daglegu lífi
- Algebra
- Veldi
- Margliður
- Þáttun
- Jöfnur

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Stærðfræði 3000
- Stærðfræði Jón Þorvarðarson
- Almenn Stærðfræði III
- Ljósrit – frá kennara
- Efni af veraldarvefnum
- Stærðfræði 8-tíu, bækur 5 og 6
- Vasareiknir

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Innlagnir*
- *Verkefnavinna*
- *Paraverkefni*
- *Hópverkefni*
- *samvinnuverkefni*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

- *leið 1*
- *leið 2 o.s.frv.*

b. Námsmatsmat:

- *Að geta spurt og svarað með stærðfræði:*
 - *Námsmat*
 - *Sjálfspróf*
 - *Kannanir*
 - *Verkefnavinna*
 - *Samvinnu- og hópverkefni*
- *Að kunna að fara með tungumál og verkfræði stærðfræðinnar*
 - *Námsmat*
 - *Sjálfspróf*
 - *Kannanir*
 - *Verkefnavinna*
 - *Samvinnu- og hópverkefni*
- *Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar*
 - *Námsmat*
 - *Sjálfspróf*
 - *Kannanir*
 - *Verkefnavinna*
 - *Samvinnu- og hópverkefni*
- *Tölur og reikningur*
 - *Námsmat*
 - *Sjálfspróf*
 - *Kannanir*
 - *Verkefnavinna*
 - *Samvinnu- og hópverkefni*

- Algebra
 - Námsmat
 - Sjálfspróf
 - Kannanir
 - Verkefnavinna
 - Samvinnu- og hópverkefni

- Rúmfræði og mælingar
 - Námsmat
 - Sjálfspróf
 - Kannanir
 - Verkefnavinna
 - Samvinnu- og hópverkefni

- Tölfræði og líkindi
 - Námsmat
 - Sjálfspróf
 - Kannanir
 - Verkefnavinna
 - Samvinnu- og hópverkefni

8. Upplýsinga- og tæknimennt

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í upplýsinga- og tæknimennt í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) kvarðanum A-D til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok skólaárs. Það er þó hvers skóla að ákveða hvort hann nýtir A-D kvarðann fyrr en í 10. bekk eða aðra matskvarða þótt hæfniviðmiðin liggi alltaf til grundvallar námsmati hverjar sem aðferðir og matskvarðar eru í einstaka skólum og bekkjum/árgöngum.

a. Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt
Vinnulög og vinnubrögð:	Við lok árgangs geti nemandi: nýtt upplýsingaverið á fjölbreyttan hátt til þekkingarjöflunar og miðlunar. Unnið sjálfstætt og tekið ábyrgð á eigin námsframvindu. Unnið á skapandi og gagnrýninn hátt, sjálfstætt og með öðrum.
Upplýsingaöflun og úrvinnsla:	Við lok árgangs geti nemandi: nýtt hugbúnaðarforrit og önnur gögn við upplýsingaleit nýtt, efni á margvíslegu formi, s.s. ítarefni, efni úr fjölmiðlum, orðabækur, veforðasöfn, leiðréttingarforrit, tungumálaforrit og leitarforrit og umgengist þau af gagnrýni beitt gagnrýnni hugsun við að veða og meta upplýsingar með tilliti til gæða og efnismeðferðar þeirra unnið með heimildir, virt siðferði í heimildavinnu og sett fram heimildaskrá samkvæmt viðurkenndum aðferðum nýtt hugbúnað og forrit við uppsetningu ritgerða og ritsmíða samkvæmt viðmiðum um uppsetningu og frágang nýtt hugbúnað/forrit við framsetningu á tölulegum gögnum.
Tækni og búnaður:	Við lok árgangs geti nemandi: nýtt hugbúnað/forrit við flókna framsetningu ritunarverkefna og tölulegra gagna nýtt hugbúnað/forrit við myndvinnslu, hljóðvinnslu og gerð myndbanda nýtt hugbúnað/forrit við fjölbreyttar vefsmíðar
Sköpun og miðlun:	Við lok árgangs geti nemandi: útskýrt einfaldan hugbúnað, eðli og uppbyggingu tölvu nýtt hugbúnað við forritun og miðlun þekkingar á fjölbreyttan og skapandi hátt
Siðferði og öryggismál:	Við lok árgangs geti nemandi: sýnt ábyrgð við meðferð og dreifingu upplýsinga hvort sem er til persónulegra nota eða heimilda- og verkefnavinnu nýtt rafrænar leiðir og samskiptamiðla af ábyrgð, unnið í samræmi við reglur um ábyrga netnotkun og er meðvitaður um eigin siðferðislega ábyrgð.

eða (annari hvorri töflu er eytt en hin nýtt í samræmi við áherslur skóla/námssviðs)

b. Matsviðmið og matskvarði fyrir námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt

Eftirfarandi viðmið um hæfni nemanda í lok námsins og mynda grunn að mati á námi hans eftir skólaárið, hvort sem matið er fyrir námssviðið í heild sinni eða einstakar námsgreinar innan þess. Skóla er þó í sjálfvald sett hvort hvernig hann notast við matsviðmiðin og hvort hann notar þennan matskvarða (A-D) fyrr en í 10. bekk:

Matskvarði	Matsviðmið fyrir námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt
A	
B	
C	
D	Nemandi hefur ekki náð viðmiðum námshæfni sem skilgreint er undir matskvarða C og er ekki skilgreint frekar. Í sumum tilvikum fær nemandi fyrir vikið einstaklingsnámskrá með eigin, persónulegum viðmiðum um námshæfni.

8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði – Ekki kennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Viðfangsefni 1 (taka mið af áherslum einstakra námssviða og ekki er hægt að tilgreina hér)

Viðfangsefni 2 o.s.frv.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Námsgagn 1

Námsgagn 2 o.s.frv.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

leið 1

leið 2 o.s.frv.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

aðferð 1

aðferð 2 o.s.frv.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

a. Lykilhæfni:

leið 1

leið 2 o.s.frv.

b. Námsþæfni:

leið 1

leið 2 o.s.frv.

8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

Fingrafjálfun

Notkun á hugbúnaði til ritvinnslu s.s. Word, Publisher, Excel

Notkun á forriti til vinnu með tölum

Æfing í forritun s.s tölvuleikjagerð (notkun forrits) og forritun (notkun á hugbúnaði á vef)

Æfingar í að leita á vef

Umræða um ábyrga netnotkun

Unnið með forrit þar sem heimurinn er skoðaður

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

Vefsíðan Typingweb.com

Office þakkinn

Vefsíða um forritun (One hour code)

Leitarsíður

Myndbönd og fleira af nams.is um netnóttun

Forritið Multimedia fusion 2

Google earth

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

Nemendur mæta einu sinni í viku í 40 mín í tölvustofu og vinna verkefni.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

Nemendur vinna verkefni á sínum hraða með aðstoð kennara.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Símat, nemendur fá einkunn miðað við vinnubrögð, hegðun, frágang og áhuga.

a. Lykilhæfni:

leið 1

leið 2 o.s.frv.

b. Náms hæfni:

leið 1

leið 2 o.s.frv.

9. Valgreinar

Þessi hluti bekkjarnámskrár er háður því að valgreinar séu kenndar í árgangi og á þá fyrst og fremst við 8.-10. bekk. Kynning valgreina hér á eingöngu við þær valgreinar sem kenndar eru af skólanum sjálfum eða skólakerfinu í Hafnarfirði í heild sinni, þ.e. valgreinar utan skóla eru ekki kynntar nema sem almennur þáttur. Þá eru ekki gerð námshæfniviðmið fyrir valgreinar í heild sinni heldur eingöngu lýst þeim námsgreinum sem eru kenndar.

Meginmarkmið valgreina er að færa nemendum möguleika til að nema og læra og viðfangsefni sem þeim bjóðast ekki í skyldunámi en tengjast áhugasviðum þeirra, framtíðarstörfum og öðrum persónulegum þáttum.

9.1. Leiklistarval Gaflaraleikhússins fyrir 10. bekk

Tímafjöldi: 2 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).
Kennslan fer fram í Gaflaraleikhúsinu, Strandgötu 50, samkvæmt sér skipulagi.
Kennari er á vegum Gaflaraleikhússins.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnið í valgreininni er:

- Leiklistarval þar sem þátttakendur taka þátt í uppsetningu leiksýningar/söngleiks að ákvörðun þátttakenda þar sem verkefnið er undirbúningur, æfingar og leiksýning með öllum þeim verkefnum sem þarf að leysa fyrir eina leiksýningu (leikur, söngur, búningar, tónlist, kynning o.fl.).

ii. Námsgögn og kennsluefni

Engin sérstök námsgögn eru hluti kennslunnar þar sem kennslan er að mestu fólgin í leiklistarþjálfun og hugsanlegum vettvangsferðum tengdum leiklist.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Kennslan fer fram í Gaflaraleikhúsinu Eftir kl. 16 virka daga og um helgar frá því í lok nóvember fram að grunnskólahátíð í febrúar 2015 með mismikilli vinnu eftir vikum og mest í byrjun febrúar. Sérstök tímaáætlun kemur á haustönn. Lýkur með leiksýningu(m).

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- Virkni og þátttaka yfir veturinn.

9.2. List- og verkgreinaval lðnskólans í Hafnarfirði

Tímafjöldi: 2 tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).
 Kennslan fer fram í lðnskólanum í Hafnarfirði og kennarar á vegum skólans.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í valgreininni eru ólíkum viðfangsefnum í list- og verknámi sem kynntar eru í lotukerfi þar sem hver nemandi velur þrjú af eftirfarandi viðfangsefnum (hvert viðfangsefni tekur sex vikur, þrjár kennslustundir á viku (3 x 40 mín.):

- Listnám (formlistir, sjónlistir)
- Tréið
- Málmið
- Rafið
- Hársnyrtið
- Pípulagnir
- Tækniteiknun

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Mismunandi eftir viðfangsefnum (sjá hér ofar) og lögð til af lðnskólanum hverju sinni.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Í hverri sex vikna lotu í hverri grein fá nemendur tækifæri til að hanna og smíða eigulega gripi undir leiðsögn færustu kennara lðnskólans. Á þann hátt vinna nemendur að verkefnum, sem tengja saman viðkomandi faggrein og verkfærin, auk þess að kynnast uppbyggingu iðnnáms og möguleikum til framhaldsmenntunar að því loknu.
- Kennslan fer fram á fjórum tímabilum þar sem hver nemandi tekur einhver þrjú tímabil:

1. tímabil	2. tímabil	3. tímabil	4. tímabil
4. sept. -9. okt. '14	16. okt.- 20. nóv. '14	15. jan. – 19. feb. '15	5. mars – 16. apríl '15

Kennt er á fimmtudögum kl. 14.30-16.30. Þrjú samliggjandi tímar á viku í 18 vikur.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

- Virkni og þátttaka yfir veturinn.

9.2. Valgrein 3

Tímafjöldi: x tímar (40 mín. kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár).

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í valgreininni eru:

- *Viðfangsefni 1 (taka mið af áherslum einstakra námssviða og ekki er hægt að tilgreina hér)*
- *Viðfangsefni 2 o.s.frv.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Námsgagn 1*
- *Námsgagn 2 o.s.frv.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *leið 1*
- *leið 2 o.s.frv.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *aðferð 1*
- *aðferð 2 o.s.frv.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru:

o.s.frv. – síðum fjölgað eftir því sem valgreinum fjölgar

VIÐAUKI

Kynning skólanámskrár og viðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar

Hlutverk þessa viðauka er að kynna og útskýra hlutverk skólanámskrár fyrir skólasamfélaginu í Hafnarfirði. Sömuleiðis er honum ætlað að kynna viðmið bæjarins um það hvernig einstaka námssvið og námsgreinar eru kynnt í skólanámskrá til að þau uppfylli gæði.

Viðaukanum er skipt í sjö hluta:

- A. Skólanámskrá og viðmið
- B. Viðmiðunarstundaskrá og viðmið
- C. Menntastefna skóla og viðmið
- D. Grunnþættir menntunar og viðmið
- E. Námssvið, námsgreinar og viðmið
- F. Hæfni (námsþæfni og lykilþæfni) og viðmið
- G. Námsmat, matskvarðar og viðmið

Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið

Grunnskólastarf er unnið á grundvelli laga og reglugerða með viðeigandi viðmiðum sem þar birtast og fær sýnileika í námskrá einstakra skóla, nefnd skólanámskrá. Um skólanámskrá er sérstaklega kveðið í [aðalnámskrá grunnskóla](#) (201 I, bls. 63-64):

12.1 Skólanámskrá

Sérhver skóli semur skólanámskrá. Í skólanámskrá gerir skóli grein fyrir því hvernig hann nýtir það svigrúm til ákvarðana og athafna sem lög, reglugerðir, aðalnámskrá og skólastefna viðkomandi sveitarfélaga veita. Skólar sem eru einkareknir og tilheyra ekki tilteknu sveitarfélagi þurfa ekki að lúta ákvæðum skólastefnu sveitarfélaga.

Skólanámskrá er nánari útfærsla á ákvæðum aðalnámskrár og í henni gefst kostur á að laga opinber fyrirmæli að sérstöðu hvers skóla og staðbundnum aðstæðum og gera grein fyrir hvernig þær aðstæður eru nýttar til að efla nám og kennslu.

Í skólanámskrá er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á. Þar eru útfærð þau almennu viðmið sem sett eru í aðalnámskrá.

Skólanámskrá er unnin í samhengi við starfsáætlun skóla og þarf að lesa þær saman til að fá fullt samhengi um skólastarfið.

Hugtakið námskrá er hægt að skilgreina mismunandi eftir tegundum hennar í skólastarfinu:

NÁMSKRÁ = Námskrá er skráð (rituð) áætlun um inntak og gæði á námi sem stefnt er að fram fari hjá ákveðnum nemendahópi á gefnum námssviðum innan afmarkaðs tíma sem framfylgt er með virku kennsluskipulagi með framkvæmd kennara undir stjórn skólastjóra viðkomandi skóla. Framkvæmd á námsskipulagi við að koma námskrá í virka framkvæmd er háð faglegri ábyrgð kennara (saman) í þeim tilgangi að ná sem mestum árangri í kennslustarfsemi út frá þeim viðmiðum sem námskráin stefnir að. Námskrá er fylgt eftir með frekari verkáætlunum eftir atvikum í skólum (t.d. vikuáætlunum, kennsluáætlunum o.fl.) eftir skipulagi í skóla/árgöngum/kennara, til að koma þeim í sem raunhæfasta framkvæmd. Skólar þurfa að viðhafa árleg skil á (skóla)námskrá til fræðsluvalda (í staðfestingarferli) en ekki á verkáætlunum (kennsluáætlunum) sem eiga að koma námskrá í framkvæmd (hluti innra og ytra mats).

Ræða má um fjórar tegundir námskráa í grunnskólum:

Skólanámskrá = Námskrá eins skóla með almennri stefnu um gæði skólastarfs og námsáherslur sem innifelur allar bekkjarnámskrár skóla og mynda saman eina heildarnámskrá fyrir einn skóla. Skólanámskrá lýtur sameiginlegri uppbyggingu í Hafnarfirði (sjá síðar).

Bekkjarnámskrá = Námskrá sem gildir fyrir einn bekk/árgang nemenda, t.d. nemendur í 1. bekk, 2. bekk o.s.frv., alls 10 námskrár í heildstæðum grunnskóla. Bekkjarnámskrá er dreift til foreldra nemenda í viðkomandi árgangi á hverju hausti á stafrænu formi og birt á vef skóla sem hluti skólanámskrár skóla. Bekkjarnámskrá er með sameiginlega uppbyggingu í Hafnarfirði óháð aldri nemenda eða bekk.

Sviðsnámskrá = Námskrá eins námssviðs (alls átta í grunnskólum auk vals), t.d. stærðfræði, íslenska o.s.frv., fyrir einn grunnskóla í gegnum alla bekki skólans. Sviðsnámskrá birtist í skólanámskrá skóla og dreifist um allar bekkjarnámskrár hennar. Mikilvægt er að sviðsnámskrá myndi eina heild í skólastarfi milli bekkja skólans. Einstök námssvið eru skilgreind á grunni viðmiða um námshæfni (þekking, leikni og viðhorf) auk útlistunar á fyrirkomulagi einstakra námsgreina námssviðsins með viðeigandi lýsingu (viðfangsefni í nám, náms- og kennslugögn, námsfyrirkomulag og námsaðlögun og námsmat) á áætluðu námsferli innan námsgreinarinnar á viðkomandi aldri.

Einstaklingsnámskrá = Námskrá sem útbúin er fyrir ákveðinn nemanda út frá sérþörfum hans þar sem námskrá bekkjar (bekkjarnámskrá) sem nemandi tilheyrir þarfnast aðlögunar að námsgetu nemanda. Einstaklingsnámskrá birtist EKKI í skólanámskrá skóla heldur aðeins aðstandendum nemanda sem námskrá tilheyrir og honum sjálfum (eftir atvikum). Einstaklingsnámskrá er gerð árlega (a.m.k.) fyrir þá nemendur sem þess eru taldir þurfa. Grunnviðmið gilda um einstaklingsnámskrár í Hafnarfirði en hver skóli skal útfæra þær frekar út frá eigin sérstöðu.

Viðmið um skólanámskrá (bekkjarnámskrárnar tíu) í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

1. **Viðmið aðalnámskrár grunnskóla:** Skólanámskrá hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013) (námssviðin átta), en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar taka við viðmið sveitarfélagsins við sem koma hér áfram.
2. **Skólafestna Hafnarfjarðar og áherslur sveitarfélags:** Skólafestna Hafnarfjarðar markar stefnu sveitarfélagsins í málefnum grunnskóla. Viðmiðin hér birta frekari sjónarmið og áherslur sveitarfélags um framkvæmd skólafests á grunni aðalnámskrár.
3. **Skólafest í Hafnarfirði og skólanámskrá:** Meginsjónarmið í skólanámskrárgerð í grunnskólum Hafnarfjarðar er að allir grunnskólar fylgi áherslum aðalnámskrár á hverjum tíma. Skólanámskráin er gæðahandbók hvers grunnskóla og er yfirlýsing hans um það að hverju nám nemenda og kennsla skólans stefnir að hverju sinni.
4. **Samhæfni skólanámskrár í Hafnarfirði:** Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar fram leiðbeiningar og stuðning við skólanámskrárgerð einstakra skóla. Það gerist með viðmiðum sem styðja við stjórnsýslulega ferla, námskeiðahaldi og öðrum gögnum. Markmið þess er að styrkja skólana í skólanámskrárgerð til að hjálpa þeim að sýna fram á gæðin sem felast í skólafestinu.
5. **Samstarf og samráð um viðmið fyrir skólanámskrárgerð:** Í meginatriðum er skólanámskrárgerð einstakra grunnskóla á ábyrgð stjórnenda þeirra í samræmi við lög og reglugerðir um skólafest. Samstarf og samráð er lykilatriði við gerð skólanámskrár einstakra skóla, í samvinnu alls fagfólks í skólunum.
6. **Uppbygging skólanámskrár:** Skólanámskrár allra grunnskóla Hafnarfjarðar skulu settar upp sem tíu bekkjarnámskrár í heildstæðum grunnskóla með sömu uppbyggingu, þessa:
 - I. hluti kynnir menntastefnu skólans.
 - II. hluti kynnir þætti sem eru sameiginlegir fyrir allan árganginn óháð námssviðum.
 - III. hluti kynnir nám á einstökum námssviðum og námsgreinum innan þeirra.
 Viðauki er með upplýsingum sem eru sameiginlegar fyrir grunnskóla bæjarins.
7. **Sameiginlegt form/snið skólanámskrár:** Til viðbótar ofangreindri uppbyggingu á skólanámskrá noti skólar sérstakt form sem Skólaskrifstofan leggur til. Tilgangur þess er að hjálpa skólum að starfa í samræmi við nýja aðalnámskrá, skilgreina vel eigin sérstöðu og sýna fram á gæði skólafestsins. Sameiginlegt form skólanámskrár fyrir Hafnarfjörð heftir ekki möguleika hans til að þróa skólafestið á skapandi og fjölbreyttan hátt innan ramma aðalnámskrár.
8. **Sérstaða skóla og skólanámskrá:** Í skólanámskrá skal hver skóli kynna sérstöðu sína og gildi sem móta kennslufræðilega og uppeldislega sýn skólafestsins. Sérstaða skóla komi þá fram í skólanámskrá er varðar kennslufræðilegar áherslur hjá starfsfólki hans innan ramma aðalnámskrár, nýtingu valstunda innan viðmiðunarstundaskrár, samsetningu og inntaki námsgreina innan námssviða í hverjum árgangi og kennslufræðilegum áherslum í daglegri starfsemi skóla.
9. **Kynning og staðfesting skólanámskrár:** Skólanámskrá næsta skólaárs skal lögð fram til kynningar í skólaráði hvers skóla í júní og skal staðfest í skólanefnd (fræðsluráði Hafnarfjarðar) í ágúst ár hvert. Skólanámskráin skal kynnt foreldrum í hverjum árgangi í upphafi hvers skólaárs, birt á vef skóla og dreift til foreldra á rafrænu formi.
10. **Skjalavarðveisla:** Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar annast varðveislu á skólanámskrám grunnskólanna í Hafnarfirði í skjalakerfi bæjarins í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur bæjarins.

Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið

Viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 50-51) er grundvöllur kennslutímafjölda í skólastarfi grunnskóla. Viðmiðunarstundaskrá segir til um hvernig tími nemenda í skóla skiptist eftir námssviðum (þ.m.t. námsgreinar) og aldri nemenda:

Námsgreinar – Námssvið	1.-4. bekkur	5. – 7. bekkur	8. – 10. bekkur	Vikulegur kennslutími	Vikulegur kennslutími
	Heildartími í 1. - 4. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 5. - 7. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 8. - 10. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 1. - 10. bekk. Minútur á viku	Hlutfall
Íslenska, íslenska sem annað tungumál og íslenskt tákni	1.120	680	630	2.430	18,08%
Erlend tungumál; enska, danska eða önnur Norðurlandamál	80	460	840	1.380	10,27%
List- og verkgreinar	900	840	340	2.080	15,48%
Náttúrugreinar	420	340	360	1.120	8,33%
Skólaíþróttir	480	360	360	1.200	8,93%
Samfélagsgreinar; trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál, siðfræði	580	600	360	1.540	11,46%
Stærðfræði	800	600	600	2.000	14,88%
Upplýsinga- og tæknimennt	120	160	80	360	2,68%
Til ráðstöfunar /val	300	160	870	1.330	9,90%
Alls	4.800	4.200	4.440	13.440	100%

„**Erlend tungumál.** Undir þau heyrja enska og danska þar sem gert er ráð fyrir að enska sé fyrsta erlenda tungumálið og danska, norska eða sænska annað erlenda tungumálið.

List- og verkgreinar. Undir listgreinar heyrja tónmennt, sjónlistir og sviðslistir. Undir verkgreinar heyrja hönnun og smíði, textílmennnt og heimilisfræði. Þessi tvö svið skulu hafa jafnt vægi innan heildartímans.

Náttúrugreinar. Undir þetta svið heyrja m.a. náttúrufræði, eðlisvísindi, efnafræði, jarðvísindi, lífvísindi og umhverfismennnt.

Skólaíþróttir. Undir þetta svið heyrja m.a. íþróttir og sund.

Samfélagsgreinar. Undir þær heyrja m.a. samfélagsfræði, saga, landafræði og þjóðfélagsfræði, trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál og siðfræði ásamt heimspeki.

Upplýsinga- og tæknimennt. Undir þetta heyrir m.a. miðlamennnt, skólasafnsfræði, tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni.

Til ráðstöfunar/val. Undir þetta heyrja ráðstöfunarstundir skóla, einkum í 1.–7. bekk og val nemenda í 8.–10. bekk.

Út frá áherslupáttum námskrár í lögum skal hafa jafnvægi milli bóklegs náms og verklegs og þess gætt að ekki halli á verklegt nám þegar skólastarfi er skipulagt. Það á einnig við um skipulag valnámskeiða. Því er gert ráð fyrir að allt að helmingur valstunda sé bundinn list- og verktengdu námi. Hafa ber grunnþætti menntunar, áherslupætti á aðalnámskrá og lykilhæfni til viðmiðunar við útfærslu allra námssviða og námsgreina. Auk þeirra námsgreina og námssviða, sem tilgreind hafa verið í viðmiðunarstundaskrá, er gert ráð fyrir nokkrum þverfaglegum þáttum, s.s. nýsköpun, frumkvöðlamennnt og nýmiðlun.“

Viðmiðunarstundaskrá fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar er gefin upp sem sýnishorn og dæmi fyrir mögulega útfærslu á aðalnámskrá grunnskóla (2011). Hún tekur mið af því að eftir er að útfæra námsgreinar innan námssviða sem eru þá útfærsla einstakra skóla (sjá skýringar hér aftar) og skipting valstunda hefur ekki verið útfærð. Hún er aðallega sett fram í þeim tilgangi að sýna skólum fram á mögulega útfærslu sem gengur upp (heildartímafjöldi í hverjum árgangi á móti tímafjölda sem er ætlaður í hvert námssvið á tíu ára grunnskólagöngu) og til að kynna öllum lágmarkstímafjölda í námssviðum sem nú eru í gildiu samkvæmt aðalnámskrá. Það er ekkert sem útilokar aðrar útgáfur viðmiðunarstundaskrár hjá einstaka skólum náí forsendur aðalnámskrár að ganga upp, þ.e. lágmarkstímafjöldi námssviða á tíu ára tímabili á móti heildartímafjölda í hverjum bekk/árgangi (30/35/37). Framsetningin hér er almenn útfærsla á mínútum úr aðalnámskrá grunnskóla í kennslustundir sem hver er 40 mínútur en skólum er að sjálfsögðu heimilt að hafa eigin útfærslu á tímalengd kennslustunda í daglegri stundatöflu:

Tafla 1: Lágmarkstímafjöldi í námssviðum í gegnum grunnskólann í jafndreifingu.

	1. bk.	2. bk.	3. bk.	4. bk.	5. bk.	6. bk.	7. bk.	8. bk.	9. bk.	10. bk.	Alls
Íslenska	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5,75	60,75
Er. tung.	0	0	0	2	3	3	5,5	7	7	7	34,5
List./verk.	6	6	5	5,5	7	8	6	3	3	2,5	52
Nátt.gr.	3	2,5	3	2	3	3	2,5	3	3	3	28
Samf.gr.	4	3,5	4	3	5	5	5	3	3	3	38,5
Skólaíþr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Stærðfr.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
UST	0	1	1	1	1	1	2	1	1	0	9
Val	2	2	2	1,5	2	1	1	7	7	7,75	33,25
Samt.	30	30	30	30	35	35	35	37	37	37	326

Viðmið um nám og kennslu í grunnskólum Hafnarfjarðar:

- Viðmiðunarstundaskrá:** Stundaskrár grunnskólanna í Hafnarfirði skulu taka mið af viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár sem lágmarksstundaskrá um heildartímafjölda í einstaka árgöngum og á einstaka námssviðum (sbr. töflu hér ofar).
- Viðmið um tímafjölda í kennslugreinum:** Skólastarf hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), sem lágmark en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem komu hér neðar.

Tafla 2: Námssvið, námsgreinar og hlutfall þeirra innan námssviðs.

Námssvið	Námsgreinar innan námssviðs	Hlutfall námsgreina innan hvers námssviðs í grunnskóla
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	Hver námsþáttur skal ekki fá minna en 15% námstímans.
2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska	Enska fái ekki minna en 55% og danska ekki minna en 35% námstímans.
3. List- og verkgreinar	A Listgreinar (50%): 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt	Hver námsgrein innan list- og verkgreina fái ekki minna en 10% námstímans.

	B Verkgreinar (50%):	
	3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmenn	
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði (100%) (eða) 4.1. Eðlis- og efnavísindi 4.2. Jarð- og stjörnufræði 4.3. Lífvísindi 4.4. Umhverfismenn	<i>Hvor námsgrein fái ekki minna en 15% námstímans en sé námsgreinin náttúrufræði (yngsta stig) fái hún 100%.</i>
5. Skólaípróttir	5.1. Ípróttir 5.2. Sund	<i>Ípróttir fái 67% og sund 33% námstímans.</i>
6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspæki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landfræði, saga og sam-/þjóðfélagsfræði	<i>Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.</i>
7. Stærðfræði	7.0 Stærðfræði (100%) (eða) 7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	<i>Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.</i>
8. Upplýsinga- og tæknimenn	8.1. Miðlamenn og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	<i>Hvor námsgrein fái ekki minna en 35% námstímans.</i>
9. Val	9.1. Valgrein 1 9.2. Valgrein 2 o.s.frv.	<i>Skipulag, inntak og fjöldi valgreina er algjörlega í höndum hvers skóla.</i>

- Viðmiðunarstundaskrá skóla, val og námsgreinar:** Einstaka grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað tímamagni til kennslu á öllum námssviðum á jafnræðisgrundvelli. Hver skóli skal skipuleggja námsgreinar innan hvers námssviðs í samræmi við ofangreinda skiptingu námsgreina innan hvers námssviðs. Hver skóli skal skilgreina eigin grunn að viðmiðunarstundaskrá á hverju skólaári, þ.e. hver skóli getur breytt eigin skólanámskrá árlega, með því að afmarka valtíma í 1.-7. bekk á önnur námssvið (eða jafnvel sem sérstakar námsgreinar) og afmarka tíma í námsgreinar innan námssviða í samræmi við ofangreinda töflu.
- Námsgreinar í skólanámskrá:** Námsgreinar (innan námssviða) skulu kynntar í skólanámskrá í samræmi við töflu hér ofar í hverjum árgangi og alltaf með sama númerakerfi (þ.e. þótt einstakar námsgreinar vanti í einstaka árganga eru númerum þeirra sleppt og þannig hlaupið yfir þau). Öllum námsgreinum sem kenndar eru í hverjum bekk/árgangi skal fylgja viðeigandi námslýsing sem uppfyllir viðmið skólanámskrárforms fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar.
- Úthlutun almennra kennslutíma:** Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslutímum til almennrar kennslu í samræmi við viðmið aðalnámskrár grunnskóla og sveitarfélags sem miða að jöfnuði meðal grunnskólanemenda. Það er síðan einstakra skóla að skipuleggja kennslu á einstaka námssviðum (námsgreinar meðtaldar) í einstaka árgöngum í samræmi við viðmið aðalnámskrár og bæjarins líkt og þessi viðmið tilgreina. Sér úthlutun er til sérkennslu.

Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið

Skólastarf grunnskóla byggir á lögum og reglugerðum sem miða að því að veita öllum börnum á Íslandi starf í grunnskóla sem færir þeim sem sambærilegust gæði um leið og að mæta ólíkum þörfum þeirra og mismunandi aðstæðum. Í þeim skilningi er skólastarf samfélagslegt verkefni sem nær til allra íbúa landsins. Þess utan er gert ráð fyrir að hver skóli hafi ákveðna ábyrgð í því að skapa sér sérstöðu á grunni aðalnámskrár. Þessi sýnileiki getur verið útfærður margvíslega, hann skal taka mið af aðstæðum einstakra skóla og byggja á grunnstefnu skólans sem nefnd er menntastefna.

Viðmið um stefnu skóla og samfélagslega ábyrgð:

1. **Sérstaða skóla:** Hver grunnskóli í Hafnarfirði skal skilgreina eigin sérstöðu með afmörkun á eigin stefnu í nokkrum þáttum skólastarfsins sem skilgreind séu í skólanámskrá að kröfu aðalnámskrár grunnskóla (2011); nefnd menntastefna skóla.
2. **Menntastefna skóla skilgreind:** Viðmið um stefnu skóla er að þar komi fram áherslur skóla um gildi/leiðarljós og uppeldis- og kennslufræðilega sýn skóla þar sem áherslur grunnþátta menntunar í aðalnámskrá og aðrir þættir sem skóli telur æskilegt að hafa stefnu um og er í samræmi við lög, reglugerðir og opinberar reglur um grunnskólastarf.
3. **Tengsl og samstarf við nærumhverfi:** Hver skóli skal hafa stefnu um tengsl og samskipti við nærumhverfi sitt. Í því felast tengsl við náttúrulegt, félagslegt og menningarlegt umhverfi skóla. Þá skulu skólar sérstaklega skilgreina vel verkefni sín, tengsl og samstarf við leikskóla og framhaldsskóla. Sveitarfélagið getur einnig lagt þar til frekari viðmið um slíkt samstarf og tengsl og þá hvernig það hyggst styðja og efla slíkt samstarf.
4. **Samstarf heimila og skóla:** Mikilvægur þáttur skólastarf er að góð tengsl séu við heimili nemenda um nám og velferð barna. Í þeim tilgangi er mikilvægt að skýr viðmið séu um samstarf við heimili nemenda. Skólar skulu marka sér stefnu um samstarf við heimilin og í bekkjarnámskrám skal kynna þær leiðir og viðfangsefni sem unnið er með í hverjum bekk/árgangi. Hver skóli gefur þá út starfsáætlun og þar skulu vera nánari upplýsingamiðlun til heimila nemenda um verklag, skipulag og vinnubrögð í skólastarfi sem styðja við nám og kennslu allra nemenda.
5. **Forvarnir í grunnskólastarfi:** Forvarnir í skólastarfi grunnskóla miða að almennri velferð fyrir alla nemendur og tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðiþjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að öryggi í skólastarfi. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar og viðfangsefnum einstakra námssviða eins og kostur er og eðlilegt er á hverjum tíma sem fái birtingu í einstaka námsgreinum.

Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið

Eitt meginatriði í menntastefnu nýrra laga um grunnskóla er áherslan á grunnþætti menntunar sem kynntir eru sérstaklega í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 14-22):

„Þessir grunnþættir eru:

- læsi,
- sjálfbærni,
- heilbrigði og velferð,
- lýðræði og mannréttindi,
- jafnrétti,
- sköpun.

...

Grunnþættirnir snúast um læsi á samfélag, menningu, umhverfi og náttúru þannig að börn og ungmenni læri að byggja sig upp andlega og líkamlega, að bjarga sér í samfélaginu og vinna með öðrum. Grunnþættirnir snúast einnig um framtíðarsýn og getu og vilja til að hafa áhrif og taka virkan þátt í að viðhalda samfélagi sínu, breyta því og þróa það.

...

Hugmyndirnar að baki grunnþáttunum eiga að endurspeglast í starfsháttum skóla, samskiptum og skólabrag. Þeir skulu vera sýnilegir í skólastarfinu öllu og koma fram í inntaki námsgreina og námssviða, bæði hvað varðar þá þekkingu og leikni sem börn og ungmenni skulu afla sér. Námsgvið geta verið sérhæfing í viðfangsefnum skólastarfs þvert á námsgreinar og skólastig.

...

Grunnþættirnir fléttast inn í aðalnámskrár á öllum skólastigum og fyrirmæli hennar um allt skólastarfið:

- Efnisval og inntak náms, kennslu og leiks skal mótast af grunnþáttunum.
- Starfshættir og aðferðir, sem börn og ungmenni læra, eru undir áhrifum hugmynda sem fram koma í umfjöllun um grunnþættina.
- Vinnubrögð kennara og annarra, sem starfa í skólum, eiga að mótast af grunnþáttunum þannig að stuðlað sé að sjálfstæði, frumkvæði og þróun í skólastarfi.
- Þegar skólastarf er metið þarf að skoða hvort og hvernig grunnþættirnir hafi sett mark sitt á nám, kennslu og leik og skólastarfið í heild.“

Grunnþættir menntunar tengja þannig saman verkefni dagslegs skólastarfs, kennslu einstakra námsgreina og samhengi námssviðanna. Tafla er hér neðar skýrir ýmsa þætti og atriði sem heyra undir hvern grunnþátt fyrir sig og er viðfangsefni sem eiga að birtast í grunnskólastarfinu þvert á námsgreinar. Hún er samantekt úr aðalnámskrá grunnskóla (2011) til að ná utan um margvíslegar áherslur þaðan án þess þó að teljast vera fullkomin samantekt og því sé rými til frekari mótunar eða þróunar viðfangsefna í kennslu. Taflan er til leiðbeiningar skólum til að móta grunnþætti menntunar í skólanámskrá.

Tafla 3: Grunnþættir menntunar og efnisþættir einstakra grunnþátta í skólastarfinu

Grunnþáttur	Efnisþættir grunnþátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	Lýðheilsa byggir á andlegri, líkamlegri og félagslegri vellíðan. Það er áhersla á heilbrigða hreyfingu og hollt mataræði, geðvernd, forvarnir gegn vímuefnaneyslu, kynheilbrigði og aðra þætti sem stuðla að heilbrigði og velferð nemenda til jákvæðrar sjálfsvitundar og vinna gegn áhrifum fíknar á einstaklinga í hvaða mynd sem hún kann að birtast. Samstarf við heimilin er ekki síst mikilvægt um þennan þátt og mikilvægt að byggja upp hefðir og vana til jákvæða og heilbrigðra lífsviðhorfa sem stuðla að þroska nemenda í átt til jákvæðrar sjálfsmyndar. Þar er skólinn mikilvæg fyrirmynd til heilbrigðis og velferðar með starfsháttum sínum, kennsluháttum og tilboðum til nemenda. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í námsgreinum skólans og í samstarfi við stoðþjónustukerfi skólans varðandi einstaka nemendur í gegnum nemendaverndarráð og önnur teymi í skólastarfinu.

Grunnpáttur	Efnisþættir grunnpátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla
JAFNRÉTTI	Jafnrétti gegn hvers konar mismunun á grunni fötlunar, aldurs, trúar, kynhneigðar, lífsskoðana, litarháttar, ætternis, búsetu, stöðu, þjóðernis, kynþáttar og kyns. Virðing, umburðarlyndi, víðsýni, friður og að rækta hæfileika sína og gagnrýni á viðhorf í samfélagi og menningu eins og þau snúa að viðfangsefninu jafnrétti. Jafnréttismenntun er með áherslu á kyn og kynhneigð. Fjölmening, tungumál, menning og uppbygging skólasamfélags án aðgreiningar eru sömuleiðis þættir í jafnrétti. Jafnréttismenntun felur þá í sér jafnrétti varðandi námsmöguleika, námsefni, kennsluáferðir og námsumhverfi auk réttar til náms- og starfsráðgjafar í skólanum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI	Lýðræðisleg vinnubrögð og þátttaka, uppbygging lýðræðislegs samfélags (siðgæðisvitund, félagsvitund, borgaravitund), samvinna og hjálpsemi, virðing og umburðarlyndi, manngildi og umhyggja og réttindi barna og skyldur eru hluti þess að byggja upp samábyrgt og sjálfbært samfélag. Sömuleiðis rökhugsun og gagnrýnin hugsun á grundvelli siðfræði um siðferðilegt lífverni og varnir gegn hvers konar ofbeldi í skólastarfinu sem skal endurspeglast í skólabrag skólans og skýrum skólareglum sem vernda gegn brotum á sjálfsgöðum réttindum nemenda og starfsfólks. Það er hluti kennslu og náms að tileinka sér lýðræðislega hugsun og vernda mannréttindi sem liður í tileinkun lýðræðislegs gildismats fyrir samfélagsuppbygginguna. Lífsleikni er kennslufræðilegt viðfangsefni í lýðræðislegum skólum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum.
LÆSI	Læsi snýr að hæfni nemenda í notkun og beitingu íslenskunnar þar sem hæfter að ræða um fluglæsi, treglæsi og ólæsi sem mismikla hæfni og einnig læsilega. Viðfangsefnið læsi í viðum skilningi miðar að hæfni einstaklings að verða læs á umhverfi sitt með því að ráða við margvísleg skilaboð sem mæta honum og bregðast við þeim á jákvæðan hátt. Það snýst á margan hátt um námslega getu til að tileinka sér hæfni sem liggur til grunns í flestum námsgreinum skólans sem nemandi á að geta nýtt sér í daglegu lífi og hæfir aldri hans og þroska, t.d. sögulæsi, kortalæsi, menningarlæsi, fjármálalæsi, miðlalæsi, upplýsingalæsi, tæknilæsi, líkamslæsi og vísindalæsi (skv. aðalnámskrá). Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SJÁLFBÆRNI	Sjálfbær þróun, breytingar og framþróun og skynsamleg nýting náttúruauðlinda. Ferlar, lögmál og hringrás náttúrunnar, vistfræði, umhverfisvernd, loftslagsbreytingar og líffræðilegur fjölbreytileiki eru einstök viðfangsefni hér. Áherslur eru á jöfnuð, sameiginleg lífsskilyrði, frið og lífsgæði. Hnattræn áhrif, efnahagsþróun og sameiginlegt vistkerfi jarðar falla einnig hér undir. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SKÖPUN	Forvitni, athafnaþrá, frumkvæði, frumleiki, uppgötva, njóta, áhugi, virkja ímyndunarafli, leika sér, áskorun, spenna og leit, list- og verknám, nýsköpun og frumkvöðlanám er þættir eða viðfangsefni sem heyra til sköpunarþættinum. Sköpunarkraftur, innsæi og hagnýting skapandi hugmynda til mótunar viðhorfa og gildismats skal takast á við samræðu um gagnrýna hugsun í daglegu skólastarfi. Sköpun er mikilvæg sem þáttur leiks í námi sem miðar að velferð nemenda til að þroskast sem heildstæðir einstaklingar í lýðræðislegu samfélagi. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.

Viðmið um grunnþætti menntunar í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

- Viðmið aðalnámskrár:** Grunnþættir menntunar skulu vera sýnilegir í skólanámskrá hvers skóla og skulu taka mið af aðalnámskrá grunnskóla (2011) en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram til að skólar geti kynnt skýrt eigin stefnu.
- Grunnþættir menntunar og skólanámskrá:** Hver skóli skal setja sér stefnu um grunnþætti menntunar sem skulu birtast sem hluti af stefnu skóla í skólanámskrá. Sömuleiðis skal skólanámskrá hvers skóla skilgreina áherslur og meginatriði í hverjum grunnþætti menntunar í hverjum bekk/árgangi.
- Grunnþættirnir og forvarnir í grunnskólastarfi:** Grunnþættir menntunar gefa forvörnum í skólastarfi grunnskóla nýtt samhengi í því að samhæfa við nám á einstaka námssviðum. Forvarnir miða að almennri velferð og vellíðan fyrir alla nemendur og að tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðipjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að velferð nemenda og öryggi í skólastarfi. Hluti forvarna í er að vinna árlega (almenna) forvarnaáætlun fyrir og hver skóli skal hafa skýra stefnu í forvörnum í gegnum grunnþættina. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar með því að samhæfa námi og kennslu allra námssviða í öllum árgöngum. Viðmið um fræðslu um almennar forvarnir í tengslum við grunnþættina er að finna í töflu hér neðar. Töflu 4 er ætlað að hjálpa skólum að skilgreina og útfæra vissar forvarnir í samspili við ákveðna grunnþætti sérstaklega svo forvarnir fái frekari útfærslu í bekkjarnámskrám. Taflan er þó aðeins grunnútfærsla sem hver skóli þarf að skilgreina nánar út frá eigin áherslum og aðalnámskrár með stuðningi viðmiða sveitarfélags.

Tafla 3: Forvarnasvið/-flokkar og tengsl við grunnþætti menntunar

Svið ↓	Forvarna-flokkar ↓	Grunnþáttur: →	Heilbrigði og velferð	Jafnrétti	Læsi	Lýðræði og mannréttindi	Sjálfbærni	Sköpun
I. Einstaklingur	1. LÝÐHEILSA		x	x	x	x	x	x
	2. SJÁLFSRÆKT		x	x	x	x	x	x
	3. VÍMUVERNIR		x		x		x	
II. Félagslegt umhverfi	4. OFBELDI	einelti	x	x		x		
		kynferðislegt ofbeldi	x	x		x		
		fordómar og mismunun	x	x		x		
		vanræksla	x	x		x		
III. Náttúrulegt umhverfi	5. ÖRYGGISVERNIR		x		x	x	x	

Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið

Nám í grunnskóla felur í sér að kennsla og starfsemi skóla miði að því að aðstoða nemanda í námi svo hann fái kennslu og námsaðstoð við hæfi þau tíu ár sem hann stundar nám í grunnskóla. Það er sameiginlegt verkefni skóla og heimilis. Við kennslu á námssviðum, og einstökum námsgreinum innan þeirra, skal taka mið af viðmiðunarstundaskrá (sjá viðauka B).

Samkvæmt aðalnámskrá skal kennsla í grunnskólum taka mið af átta námssviðum, og talsvert fleiri námsgreinum innan þeirra, og valgreinum. Fyrir hvert námssvið í bekkjarnámskrá skal skilgreina viðmið fyrir námshæfni utan valgreina.

Það er verkefni hvers skóla að bjóða nemendum upp á nám við hæfi svo kennsla og önnur starfsemi í skóla miði að því að ólíkir nemendur geti tileinkað sér nauðsynlega hæfni á sem fjölbreytilegastan hátt eins og nemendur hafa þörf fyrir og getu til. Í því felst að ábyrgð skóla/kennara er að haga störfum sínum þannig að nemendur eigi sem auðveldast að tileinka sér umrædda hæfni. Þar má ræða um fjölbreytni í kennslu **aðferðum** (sýna, gera sjálfur, rannsaka o.s.frv.), margvíslegt kennslu **efni** (mis þungt, mis ítarlegt, mis langt o.s.frv.), margþætt kennslu **gögn** (bækur, myndefni, hljóðefni, vefefni o.s.frv.) og ólíkar kennslu **aðstæðum** (inni, úti, skólastofa, söfn, íþróttasalur o.s.frv.) sem er hluti starfsskyldna hvers kennara að skipuleggja til að námið nýtist sem best miðað við aðstæður nemenda með viðeigandi ábyrgð þeirra á hverjum tíma og eftir viðfangsefnum.

Viðmið um námssvið, námsgreinar og einstaklingsmiðun í námi í grunnskólum Hafnarfjarðar:

1. **Viðmið aðalnámskrár:** Viðmið aðalnámskrár grunnskóla er að skólastarf grunnskóla skuli stefna að því að hver nemandi fái nám við hæfi á sinni tíu ára grunnskólagöngu þar sem námssvið aðalnámskrár í gegnum námsgreinarnar leggi til viðfangsefni sem gefi nemendum möguleika til að efla hæfni sína á hverjum tíma.
2. **Námssviðmið:** Skólastarfið fer fram í gegnum skilgreindan tímafjölda í einstökum námssviðum í samræmi við viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár, almenns hluta (2011). Fyrir hvert námssvið í hverjum bekk/árgangi eru skilgreind námshæfniviðmið og sömuleiðis matsvið fyrir þau sem taka mið af matskvarðanum A-D (sjá hér aftar). Námshæfniviðmiðin í einstaka námssviðum í öllum bekkjarnámskrám taka mið af viðmiðum námssviðanna í 4., 7. og 10. bekk aðalnámskrár, greinahluta (2013). Í hverjum skóla skal útfæra námshæfniviðmið í öllum námssviðunum átta í öllum bekkjarnámskrám í samræmi við áherslur skólans og viðmiðunarstundaskrá hans, þ.e. ef viðkomandi námssvið er ekki kennt í viðkomandi árgangi er ekki nauðsynlegt að skilgreina námshæfniviðmið fyrir það í viðkomandi bekkjarnámskrá. Ekki er lagst gegn því að einstakar námsgreinar skilgreini eigin námshæfniviðmið telji kennarar að það henta betur til viðbótar námshæfniviðmiðum námssviðsins (sbr. list- og verkgreinar í aðalnámskrá grunnskóla, greinahluta 2103). Slíkt er val í hverjum skóla.
3. **Flokkun námshæfniviðmiða:** Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokkunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins (þekking, leikni, viðhorf) sjálfs innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla.

4. **Námssgreinar og lýsingar þeirra:** Innan hvers námssviðs skal skilgreina námssgreinar, mismargar eftir atvikum og eðli námssviða. Föst námssgreinaheiti eru í Hafnarfirði sem hafa samræmda uppbyggingu í skólanámskrám allra skólanna í Hafnarfirði, hvort heldur sem námssgrein er kennd stök út af fyrir sig eða er samþætt öðrum námssgreinum í daglegu skólafarfi. Hafnarfjörður setur lágmarksviðmið um tímafjölda í einstaka námssgreinum í hverju námssviði innan tíu ára grunnskólanáms til að tryggja lágmarksgæði í skólafarfi fyrir alla nemendur í bænum. Hver skóli skal hafa möguleika á að skapa sér eigin sérstöðu í kennslu einstakra námssgreina (m.a. viðfangsefni) innan hvers námssviðs í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla, almennan hluta (2011) og greinahluta (2013) og stefnu bæjarins, þ.e. velja í hvaða námssviðum hvar hann fer umfram lágmark aðalnámskrá með notkun kennslusátunda til valgreina. Námssgreinalýsingar hafa fasta uppbyggingu sem í öllum tilvikum skal útfæra í öllum námssgreinum í öllum árgöngum (allt að tvær bls. A-4 á námssgrein að öllu jöfnu).

Uppbygging hverrar námssgreinar í bekkjarnámskrá er þessi:

- i. **Viðfangsefni í náminu** – viðfangsefni sem eru til náms og sýna fram á hæfni. Kynntar séu megináherslur í viðfangsefnum og sem mest yfirviðfangsefni án þess að tilgreina smáatriði (dæmi: „Íslandssaga á 20. öld með áherslu á atvinnuhætti, búsetu og stjórnmal“ eða „tóbaksfræðsla og skaðsemi reykinga“). Ekki er þó lagst gegn því að viðfangsefni breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- ii. **Námssöggn** – gögn sem stefnt er að nýta í náminu

Kynnt séu helstu námssöggn og verkfæri sem unnið er með í náminu þótt ekki sé hægt að útiloka að breyting á námssöggnum geti átt sér stað yfir námsárið (sem hluti skólaþróunar) ef ný og heppilegri námssöggn verða til ráðstöfunar. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- iii. **Námssfyrirkomulag og námsaðlögun** – skipulag náms, samþætting við aðrar námssgreinar og hvernig nám er aðlagð að ólíkum þörfum nemenda

Kynnt sé meginfyrirkomulag í skipulagi náms, s.s. einstaklingsvinna, útvinnna, hópvinna, bóklegr og verkleg vinna, vettvangsferðir og annað sem getur skipt máli í almennum orðum og jafnvel samspil við aðrar námssgreinar.

Námsaðlögun kynnir á almennan hátt hvernig nám og kennsla í námssgreininni tekur mið af mismunandi námsgetu nemenda, sérstöðu og félagslegum aðstæðum þeirra svo þeir hafi sem mest gagn af náminu og styrkist sem námsmenn. Sú námsaðlögun getur bæði/ýmist gerst í almennum kennslustundum námssgreinar í bekk/hópi eða í sérhæfðum námshópum eftir atvikum (sérkennslu). Í meginatriðum má ræða um sex leiðir í námsaðlögun sem kennarar hafa möguleika á að beita í kennslu sinni:

Námsefni, námsverkefni, námsaðstæður og námsskilyrði geta tekið mið af:

1. *Þyngd:* sé misþungt til að mæta ólíkri getu nemenda.
2. *Breidd:* hafi mismikla breidd í viðfangsefnum til að mæta ólíkum nemendum.
3. *Áhuga:* svo áhugi nemenda sé tekinn með í námi sem hvati og afl til náms.
4. *Félagsstöðu:* svo nemendur með mismunandi félagsstöðu fái tækifæri til að æfa og þjálfá ólík hlutverk í skólafarfinu.
5. *Fjölbreytni:* í því að því að mismunandi hæfileikar/eiginleikar nemenda njóti sín.

6. *Vali*: svo nemendur hafi einhverja sjálfstjórn á eigin námi til að mæta eigin námsþörfum og fái þannig tækifæri til sjálfseflingar.

Í einhverjum tilvikum fá nemendur stuðning utan námshóps með eigið námsfyrirkomulag og námsaðlögun sem heyrir til einstaklingsnámskrá viðkomandi.

iv. **Námsmat og námsmatsaðlögun** – *hvernig staðið er að námsmati og aðferðir aðlagðar*
 Kynnt sé hvernig staðið er að námsmati á getu nemenda, þ.e. aðferðir og leiðir sem farnar eru yfir skólaárið til að stuðla að því að nemandi geti sýnt fram á getu sína og fái sanngjarnt mat á hæfni sína. Ekki er þó lagst gegn því að námsmatsaðferðir breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

5. **Einstaklingsnámskrá**: Í sumum tilvikum hentar bekkjarnámskrá ekki fyrir einstaka nemendur árgangs. Í slíkum tilvikum metur skóli, í samráði við foreldra, hvort nemandi fái persónulega námskrá, hér eftir nefnd einstaklingsnámskrá. Hver nemandi sem fær kennslu sem er miðuð að honum sérstaklega, og ekki er bara stuðningur við að tileinka sér kennslu og nám samkvæmt námskrá síns árgangs, skal fá sína einstaklingsnámskrá. Nemendur sem eru í sérúrræðum (sérdeildum, sérskólum) hafa alltaf einstaklingsnámskrár. Sér snið einstaklingsnámskrár er til fyrir Hafnarfjörð sem grunnur en það er síðan hvers skóla að útfæra snið eða form að einstaklingsnámskrá fyrir sína nemendur. Einstaklingsnámskrá nemanda skal gerð fyrir hvert skólaár fyrir sig, endurskoðuð svo oft sem þurfa þykir innan þess og form hennar getur jafnframt verið nýtt sem kennsluáætlun og skýrsla um námið yfir viðkomandi skólaár með viðeigandi skráningum og viðmiðum/markmiðssetningu. Einstaklingsnámskrá er persónuleg námskrá og aðeins ætluð viðkomandi og varðveitist sem trúnaðargagn um nemanda líkt og önnur trúnaðargögn.

6. **Skólanámskrá og kennsluáætlanir**: Kennsluáætlanir er verkáætlanir (daglegar, vikulegar, mánaðarlegar, annarlegar o.s.frv.) sem kennarar vinna til að skipuleggja nánar á hagkvæman hátt daglegt skólastarf. Það er ákvörðun innan hvers skóla hvernig er háttað með kennsluáætlanir almennt, fyrirkomulag skal kynnt foreldum í skólanámskrá/starfsáætlun skóla og birtar í samskiptakerfi heimilis og skóla eins og hver skóli skilgreinir sína ferla þar um og tækni gefur möguleika á. Skólar þurfa ekki að skila kennsluáætlunum til Skólaskrifstofu samhliða skólanámskrám í staðfestingarferli. Nánar er fjallað um uppbyggingu kennsluáætlana í starfsáætlun skóla. Gert er ráð fyrir að kennsluáætlun hafi uppbyggingu eitthvað á þessa leið:

Dagur/vika/mánuður	Viðfangsefni í námi	Námsgögn	Áherslupættir út frá viðmiðum um hæfni
	•	•	•
	•	•	•

7. **Skjalavarsla og námskrár**: Einstaka grunnskólar bera ábyrgð á því að varðveita einstaklingsnámskrár alla grunnskólagöngu nemanda í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur Hafnarfjarðarbæjar. Sömu leiðis ber skólum að varðveita kennsluáætlanir í samræmi við vörslu opinberra gagna og reglur bæjarins auk þess sem að þær séu aðgengilegar fyrir starfsfólk skóla. Skólanámskrár varðveita skólar sem sín vinnugögn á tölvukerfi skóla en Skólaskrifstofan annast stjórnsýslulega varðveislu í samræmi við opinberar reglur og reglur bæjarins.

Viðauki F: Hæfni (lykilhæfni og námshæfni) og viðmið

Gæði eru meginverkefni grunnskólastarfs samkvæmt lögum um grunnskóla (2008, gr. 29). Gæðin í inntaki skólastarfsins eru skilgreind sem hæfni og er hún metin á grundvelli viðmiða. Hæfninni er skipt í tvo hluta, lykilhæfni og námshæfni, samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011).. Lykilhæfni er metin í tengslum við aldur og er óháð einstökum námsgreinum sem slík. Námshæfni er metin í tengslum við nám nemenda á hverju námssviði og er því verið breytileg milli námssviða og mismunandi eftir námsgreinum innan námssviða eftir árgöngum.

a. Lykilhæfni

Lykilhæfni er hæfni sem snýr að ýmsum mannlegum þáttum eða eiginleikum sem og samskiptum einstaklinga í milli þar sem íslensk menning í lýðræðissamfélagi veitir ýmis æskileg gildi. Til frekari glöggvunar á lykilhæfninni er hún greind í fimm flokka. Þessir flokkar eru samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 53) til skýringar og afmörkunar í viðfangsefninu. Lykilþættirnir fimm eru:

Lykilþáttur	Skýring (bls. 53 í Aðalnámskrá grunnskóla, 2011)
<i>Persónuleg tjáning og skýr miðlun:</i>	Hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökræðum.
<i>Skapandi, gagnrýnin hugsun með frumkvæði til lausna:</i>	Skapandi hugsun og frumkvæði í efnistöfum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áræðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýninni hugsun og röksemdafærslu.
<i>Sjálfstæði í verki og samvinna undir leiðsögn:</i>	Hæfni nemenda til að vinna sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn.
<i>Ábyrg þekkingarleit og gagnrýnin úrvinnsla:</i>	Hæfni nemenda til að nýta margvíslega miðla í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýninn hátt.
<i>Mat á eigin námi, vinnubrögðum og frammistöðu:</i>	Hæfni nemenda til að bera ábyrgð á eigin námi og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu.

b. Námshæfni

Námshæfni er sú hæfni sem tengist námi á einstökum námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla. Námshæfni er hæfni sem snýr að tileinkun náms í einstaka námssviðum/námsgreinum. Hana má flokka á tvennan hátt:

- út frá eðli hæfninnar: sem þekking, leikni og viðhorf
- út frá efnislegri sérstöðu námssviðs: talað mál, ritun, lestur og málfræði (íslenska).

Viðmið um hæfni, námshæfni og lykilhæfni, í grunnskólum Hafnarfjarðar:

1. **Viðmið aðalnámskrár:** Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og greinahluta (2013), um hæfni sem skiptist í námshæfni og lykilhæfni. En þar sem aðalnámskrá veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
2. **Námshæfni og viðmið:** Aðalnámskrá grunnskóla, námsgreinahluti (2013), leggur til hæfniviðmið fyrir alla grunnskóla í skólastarfi 4., 7. og 10. bekkjar. Í skólanámskrá hvers skóla

skal koma fram hvaða hæfniviðmið gilda fyrir einstök námssvið í hverjum bekk/árgangi (bekkjarnámsskrá). Námshæfniviðmiðin skulu flokkuð í skólanámsskrá grunnskólanna í Hafnarfirði eins fyrir hvert námssvið í öllum árgöngum innan eins skóla. Hver skóli skal hafa námshæfniviðmið fyrir öll námssvið sem kennd eru í viðkomandi bekk.

3. **Flokkun námshæfniviðmiða:** Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins sjálfs (þekking, leikni, viðhorf) innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla. Eftirfarandi eru dæmi um flokkunarmöguleikana á námshæfniviðmiðunum og eru sótt í aðalnámsskrá:

Efnisflokkun hæfnipátta (sjá 4. bekkur, skólaípróttir í aðalnámsskrá grunnskóla):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni	P	L	V
Líkamsvitund, leikni og afköst:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu. 		x	
Félagslegur þættir:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Unnið með tilfinningar sem því að vinna og tapa í leikjum. 			x
Heilsa og efling þekkingar:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Útskýrt líkamlegan mun á kynjum. 	x		
Öryggis- og samskiptareglur:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengisreglum sundstaða, íþróttahúsa og brugðist við óhöppum. 		x	

eða

hæfniflokkun efnispátta (sjá 4. bekkur, samfélagsgreinar í aðalnámsskrá grunnskóla):

Hæfnipættir:	Viðmið um námshæfni
Þekkingar-viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi.
Leikni-viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi.
Viðhorfa-viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum.

Miðað er við að námshæfniviðmið fyrir hvert námssvið í hverri bekkjarnámsskrá taki ekki meira rými en ein til tvær bls. A-4 í skólanámsskrárformi.

4. **Lykilhæfni og viðmið:** Aðalnámsskrá grunnskóla leggur til viðmið fyrir lykilhæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk fyrir alla grunnskóla. Fyrir aðra árganga eru sameiginleg lykilhæfniviðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar og gilda fyrir öll námssvið. Það er síðan hvers skóla/kennara að skilgreina frekar áherslur og aðferðir til meta hvað sé viðeigandi lykilhæfni nemenda og því er gert ráð fyrir að einhver breytileiki sé í áherslum og aðferðum. Hvers skóla er að ákveða lykilhæfni sé eingöngu gefin fyrir öll námssvið saman, hvert fyrir sig eða jafnvel allar námsgreinar.
5. **Hæfni og námsmat:** Um mat á hæfni, hvort sem það snýr að lykilhæfni eða námshæfni, er fjallað um í næsta kafla.

Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið

Í aðalnámskrá grunnskóla (2011) er það meginatriði að skólastarfið (bæði nám nemenda og framkvæmd skólastarfsins) sé metið. Til að hægt sé að meta slíkt á sanngjarnan hátt þurfi að leggja fram almenn viðmið um þá hæfni sem taka skal mið af þegar árangur/geta nemenda í skólastarfinu er metin. Aðalnámskráin ræðir þar bæði um mat á lykilhæfni og námshæfni líkt og fyrr hefur komið fram.

Til að hægt sé að meta árangur í námi þarf að hafa grunn til að byggja á við matið. Sá grunnur sem aðalnámskrá kynnir til þess eru viðmið; mat á grunni viðmiða. Þetta ferli að meta hæfnina er nefnt námsmat og má skipta námsmati yfir eitt skólaár í þrjá flokka:

- i. *Stöðumat*: Samræða á ákveðnum tímamarki í námsferlinu til að ígrunda og velta fyrir sér hvernig námið gengur (að ná viðmiðum) og hvaða aðgerðir (vinnubrögð, skipulag) séu nauðsynlegar til að auka líkur á því að viðmiðum sé náð áður en lokamat fer fram (með viðeigandi hvatningu). Gjarnan er rætt um foreldraviðtöl í skólastarfi í þessu samhengi, í upphafi skólaárs eða á ákveðnum tímamarki í náminu áður en að námslokum kemur (frá upphafi námsáfangs).
- ii. *Leiðsagnarmat*: Sú leiðsögn sem fer fram á hverjum tíma í skólastarfinu sem miðar að því að hjálpa og leiðbeina nemendum að ná þeim viðmiðum sem lagt er upp með í námsferlinu (viðmið lokamats). Gerist gjarnan í daglegri samræðu skólastarfsins og við mat einstakra verkefna í dagsins önn.
- iii. *Lokamat*: Felur í sér að meta hæfni nemenda í lok náms út frá hæfniviðmiðum.

Samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (almennur hluti, 2011, bls. 54) skal mat á hæfni nemenda gerast með ákveðinni flokkun sem gefur til kynna hvort nemandi hafi náð umræddri hæfni sem stefnt er að hverju sinni. Þetta mat á hæfni skal vera skipt í fjóra flokka sem skýrt er með bókstöfunum A, B, C og D á eftirfarandi hátt:

Kvarði	Námssvið	Lykilhæfni
A	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Framúrskarandi hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
B	Góð hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Góð hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
C	Sæmleg hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Sæmleg hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
D	Hæfni og frammistöðu í námi ábótavant með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni ábótavant.

Hver skóli hefur val um það hvort A-D matskvarðinn er nýttur í skóla fram að 10. bekk hvað varðar námshæfni en þá er hann skylda. Hver skóli kynnir síðan hver viðeigandi námshæfni er innan hvers námssviðs í hverri bekkjarnámskrá. Á grundvelli þess er lagt mat á getu nemanda í hverri námsgrein með prófum, verkefnamati, virkni og vinnubrögðum og/eða öðrum matsaðferðum til að átta sig á stöðu nemanda sem undirstöðu á grundvelli viðmiða á hæfni hans í lok skólaárs.

Viðmið um námsmat, og námskvarða í grunnskólum Hafnarfjarðar:

1. **Viðmið aðalnámskrár:** Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), um hæfniviðmið um námshæfni og lykilhæfni í grunnskólum Hafnarfjarðar. En þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
2. **Mat á námshæfni (innan námssviðs og í námsgreinum hennar):** Mat á námshæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námsgreinum skal vera kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Námsmat er hægt að gefa í einstaka námsgreinum námssviðs á hverjum tíma með þeim matskvörðum sem skóli ákveður (t.d. A-D, 0-10, orð eða önnur tákni) en kvarðann A-D eftir námssviðum í 10. bekk.
3. **Mat í lykilhæfni (innan námssviðs):** Mat á lykilhæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námssviðum vera gerð og kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Samræmd viðmið eru um lykilhæfni í öllum námsgreinum innan árgangs og þau eru sameiginleg fyrir alla grunnskóla Hafnarfjarðar sem grunnur mats í öllum skólum (en aðferðir skilgreindar innan hvers skóla á grundvelli fagmennsku í skólastarfinu), á matskvarðanum A-D. Miðað er við að mat á lykilhæfni sé gefið fyrir námssviðið eingöngu en þó geti einstök námssvið ákveðið að gefa sérstaklega fyrir námshæfni í einstökum námsgreinum innan skóla í samræmi við stefnu skóla.
4. **Námsmatskvarðinn A-D og námssviðin:** Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða námsmatskvarða skóli notar. Námsmatskvarðann A-D er skylt að nota fyrir námssviðin í 10. bekk frá vori 2015 en fyrir aðra bekkir er það val skóla hvort gefið sé mat fyrir námssviðið í heild sinni.
5. **Námsmat í námsgreinum og námsmatskvarði:** Fyrir einstaka námsgreinar geta skólar gefið nemendum námsmat sem prófaeinkunnir á sjálfvöldum skala, umsagnir eða önnur matsgjöf eftir því sem stefna skóla kveður á um svo framarlega sem slíkt brýtur ekki viðmið aðalnámskrár eða þessi viðmið. Mikilvægt er að skólar notist við fjölbreyttar matsaðferðir til að stuðla að því að nemendur fái sem sanngjarnast mat á eigin námi sem sýni á trúverðugan hátt hæfni þeirra. Lýsing á þeim skal koma fram í kynningu einstakra námsgreina.
6. **Matsaðferðir í námsmati:** Sérhver skóli skal kynna í stefnu sinni áherslur í námsmati og hvernig skólinn hyggst fara eftir viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 52-57) um námsmat, t.d. fjölbreyttar aðferðir í námsmati, reglulegt mat (símat), að námsmat nýtist til hvatningar og örvunar í námi og sé sem áreiðanlegast. Við lýsingar á framkvæmd einstakra námsgreina skal koma fram sem skýr lýsing á námsmati hennar sem gefi fullnægjandi upplýsingar um hvernig mat á náminu fer fram. Ítarleg lýsing á einstaka matsaðferðum er ekki þörf svo framarlega að slíkt komi fram í almennri stefnu skóla um námsmat í skólanámskrá.
7. **Námsmat við lok grunnskóla:** Við lok grunnskóla skulu allir grunnskólar í Hafnarfirði gefa nemendum námsmat um hæfni í námi sem færi honum og öðrum (t.d. framhaldsskólum) nægilegar upplýsingar um stöðu hans fyrir áframhaldandi nám og störf.

Lokaorð

Skólanámskrá skólans, á grundvelli aðalnámskrár grunnskóla og viðmiða frá sveitarfélaginu á grunni faglegrar samvinnu í skólakerfi bæjarins, er lykilplagg í skólastarfi þeirra. Í því felst að skólanámskráin nái að lýsa þeim gæðum sem skólar (ætla að) standa fyrir. Það er von bæjaryfirvalda að skólanámskrá hvers skóla nái því að vera gæðahandbók sem stuðli að árangursríkri og ánægjulegri skólagöngu hvers barns í bænum. Við eigum ekki að sætta okkur við neitt minna og það er hlutverk alls skólasamfélagsins að vinna að því. Með ósk um að þessi bekkjarnámskrá, sem einn tíundi af skólanámskrá skólans, stuðli að slíku með samvinnu allra sem að námi nemenda koma.

